

COMUNU DE SÌNNIA
Provìntzia de Casteddu

GEMELLAU CUN SU COMUNU DE BOVOLONE (VR)
E IN SU NÒMINI DE SA BRIGATA SASSARI
CUN IS COMUNUS DE ASIAGO E FOZA (VI), ARMÙNGIA E TÈMPIU

STATUTU COMUNALI

Aprovau cun deliberatzioni de Cunsillu Comunali n. 79 de su 30.09.1999 fata esecutiva de su Co.Re.Co cun noda n. 4497-4797 de su 23.11.1999 e n. 5087 de su 07.12.1999

A pustis est stètiu mudau cun is deliberatzionis:

Delibera de Cunsillu Comunali n. 100 de su 30.11.2000 fata esecutiva de su Co.Re.Co cun noda n. 4378/005/2001 de su 02.02.2001;

Delibera Cunsillu Comunali n. 53 e su 11.11.2004;

Delibera Cunsillu Comunali n. 2 de su 27.02.2007.

Sumàriu

COMUNU DE SÌNNIA.....	1
Provìntzia de Casteddu.....	1
Statutu Comunali.....	1
TÌTULU I – ALLEGAS GENERALIS.....	5
Artìculu 1 Configuratzioni giuridica.....	5
Artìculu 2 Territòriu de su Comunu.....	5
Artìculu 3 Sedi de su Comunu.....	5
Artìculu 4 Stema e gonfaloni.....	5
Artìculu 5 Su Comunu de Sinnia e sa Brigata Sàssari.....	5
Artìculu 6 Lìngua sarda.....	6
Artìculu 7 Autonomia statutària.....	6
Artìculu 8 Podestadi regulamentari.....	7
Artìculu 9 Su Comunu.....	7
Artìculu 10 Funtzionis.....	8
Artìculu 11 Funtzionis cosa sua.....	9
Artìculu 12 Funtzionis po servìtzios de cumpetèntzia statali.....	11
Artìculu 13 Tareas programàticas.....	11
TÌTULU II - ÒRGANUS DE SU COMUNU.....	12
Artìculu 14 Òrganus de su governu.....	12
CÀBUDU I - Su Cunsillu Comunali.....	12
Artìculu 15 Eletzioni de su Cunsillu Comunali.....	12
Artìculu 16 Prima setziada de su Cunsillu Comunali.....	12
Artìculu 17 Presidenti de su Cunsillu Comunali.....	13
Artìculu 18 Eligidura de is vice presidentis de su Cunsillu Comunali.....	14
Artìculu 19 - Cumpetèntzias de su Cunsillu Comunali.....	14
Artìculu 20 Tzerriada e funtzionamentu de su Cunsillu Comunali.....	15
Artìculu 21 Trumas cunsillaris.....	16
Artìculu 22 Cumissionis cunsillaris.....	16
Artìculu 23 Cumissionis spetzialis.....	17
Artìculu 24 Mandus e tareas de is cunsillaris.....	17
Artìculu 25 Dimitiduras de su cunsillari.....	18
CÀBUDU 2 - Sa Giunta.....	18
Artìculu 26 Nòmina e cumposidura de sa Giunta.....	18
Artìculu 27 Organizatzioni de sa Giunta.....	19
Artìculu 28 Cumpetèntzias de sa Giunta.....	20
Artìculu 29 Funtzionamentu de sa Giunta.....	21
Artìculu 30 Decadèssida e arremprasu de sa Giunta e de is membrus cosa sua.....	21
Càbudu III - Su Sìndigu.....	22
Artìculu 31 Su Sìndigu.....	22
Artìculu 32 Lìneas programàticas de mandau.....	24
Artìculu 33 Su Vice Sìndigu.....	24
Artìculu 34 Dèlegas de su Sìndigu.....	24
Artìculu 35 Motzioni de scunfiantza.....	25
Artìculu 36 Dimitiduras, impedimentu permanenti, bogadura, decadèssida o morti de su Sìndigu.....	25
Artìculu 38 Proibimentu de incàrrigus e consulèntzias.....	25

TÌTULU III - IS SERVÌTZIUS.....	26
Artìculu 39 Servìtzius pùblicus comunalis.....	26
Artìculu 40 Maneras de gestioni de is servìtzius comunalis.....	26
Artìculu 41 Is Istitutzionis.....	27
Artìculu 42 Is aziendas spetzialis.....	28
Artìculu 43 Is cunventzionis e is cuncursus.....	29
Artìculu 44 Is sotziedadis po atzionis.....	29
Artìculu 46 Cunferèntzias intre entis.....	29
Artìculu 47 Rapresentantis de su Comunu aintru de organismus, entis o sotziedadis	30
TÌTULU IV - ORDINAMENTU DE IS UFÌTZIUS E DE SU PERSONALI.....	31
CÀBUDU I - Organizatzioni de is ufìtzius e de su traballu.....	31
Artìculu 48 Regulamentu apitzus de s'ordinamentu generali de is ufìtzius e de is servìtzius.....	31
Artìculu 49 Organizatzioni de is ufìtzius e de is servìtzius.....	31
CÀBUDU II - Su Segretàriu Generali.....	32
Artìculu 50 Arrolu e funtzionis.....	32
Artìculu 51 Su vice-segretàriu generali.....	33
CÀBUDU III - Is Dirigentis.....	33
Artìculu 52 Is dirigentis: funtzionis.....	33
Artìculu 53 Cunferèntzia de is dirigentis e cunferèntzia de programa.....	35
Artìculu 54 Intrada a is calificas dirigentzialis.....	35
Artìculu 55 Su Diretori Generali.....	35
TÌTULU V - ISTITUTUS DE PARTECIPATZIONI POPOLARI.....	37
CÀBUDU I - Sa partecipazioni de is tzitadinus a s'aministratzioni locali.....	37
Artìculu 56 Sa partecipazioni de is tzitadinus.....	37
Artìculu 57 Deretu de istantza, dimanda o propònnida.....	37
Artìculu 58 Sa partecipazioni de is formas assotziadoras liberas. Is consultas....	37
Artìculu 59 Atrus organismus de partecipazioni popolari.....	38
Artìculu 60 Albu de is assòtzius.....	39
Artìculu 61 Politicas giovanilis e Cunsillu de is picicocus.....	39
Artìculu 62 Sa carta de is Servìtzius a is tzitadinus.....	40
Artìculu 63 Sa consultazioni de is tzitadinus.....	40
Artìculu 64 Deretu de iniziativa.....	41
Artìculu 65 Partecipazioni a su procedimentu aministrativu.....	42
Artìculu 66 Atividadis de is ufìtzius e de is servìtzius - Simprificadura.....	43
CÀBUDU II - Referendum.....	44
Artìculu 67 Referendum consultivu.....	44
Artìculu 68 Suspendidura e rèvoca de su referendum.....	45
Artìculu 69 Cumprimentu de su referendum: efetus.....	46
Artìculu 71 Sìtius de interbènnidas.....	46
Artìculu 72 Ufìtzius e mesus de s'amparadori tzìvicu.....	47
TÌTULU VI - FINÀNTZIA E CONTABILIDADI.....	48
CÀBUDU I - Sa programatzioni finantziària.....	48
Artìculu 73 Sa programatzioni de balanzu.....	48
Artìculu 74 Su programa de is obras pùblicas e de is imbistimentus.....	48
CÀBUDU II - Sa autonomia finantziària.....	49
Artìculu 75 Is risorsas po sa gestioni currenti.....	49
Artìculu 76 Is risorsas po is imbistimentus.....	50
CÀBUDU III - S'amparu e sa gestioni de s'asienda.....	50

Artìculu 77 Sa gestioni de s'asienda.....	50
CÀBUDU IV - Sa revisioni econòmicu-finanziària e su rendicontu de sa gestioni...	51
Artìculu 78 Su cullègiu de is revisoris de is contus.....	51
Artìculu 79 Su rendicontu de sa gestioni.....	52
CÀBUDU V - Arrendus e cuntratus.....	52
Artìculu 80 Proceduras negotzialis.....	52
CÀBUDU VI - Su scrucullu de sa gestioni.....	52
Artìculu 81 Tareas.....	52
.....	54
CÀBUDU VII - Su servìtziu de tesoreria.....	54
Artìculu 82 Tesoreria e coberantza de is intradas.....	54
TÌTULU VII - ATIVIDADI NORMATIVA.....	55
Artìculu 83 Regulamentus.....	55
Artìculu 84 Sìtiu de cumpridura de is regulamentus.....	55
Artìculu 85 Stremus po sa apariciadura de is regulamentus.....	55
TÌTULU VIII - REVISIONI DE SU STATUTU.....	57
Artìculu 86 Maneras.....	57
Artìculu 87 Disposiduras finalis e transitòrias.....	57

TÌTULU I – ALLEGAS GENERALIS

Artìculu 1 Configuratzioni giurìdica

1) Su Comunu de Sìnnia est enti locali autònomu in su sìtiu de s'ordinamentu istitutzionali de su Stadu, sighendi is allegas inderogàbilis cumandaus de is leis de sa Repùblica e arrespetendi is normas de su Statutu spetziali de sa Regioni Autònoma de Sardìnnia e de custu Statutu.

Artìculu 2 Territòriu de su Comunu

1) Su territòriu comunali imbòrdigat, in prus de su tzentru urbanu de Sìnnia, is frazionis de Solanas, San Gregòriu e Tasonis.

2) Su territòriu comunali allàcanat cun cussu de is comunus de Sètimu, Maracalagonis, Brucei, Solèminis, Patiolla, Crabonaxa, Biddesatu, Castiadas, Santuidu e Quartùciu.

Artìculu 3 Sedi de su Comunu

1) Sa sedi comunali est in sa Domu Comunali aintru de su *Parco delle Rimembranze*, aundi cumentu costumau setzit su Sìndigu e si acorrant su Cunsillu e sa Giunta. Su Cunsillu Comunali e sa Giunta si podint acorrai puru in un'atru logu, apustis de sa delìbera de is òrganus cumpetentis.

Artìculu 4 Stema e gonfaloni

1) Su Comunu tenit unu stema cosa sua e unu gonfaloni cosa sua, scioberaus cun delìbera de su Cunsillu Comunali n. 30 de su 10 de mes'e argiolas 1964. Cussus e totu amostant is arresonis naturalis, stòrigas e culturalis de su Comunu chi podint èssiri contadas aici:

- cun is duas turris si arreconnoscint is duas biddas antigas de Santa Vitòria e Segossini;
- cun sa funtana e s'olia si arreconnoscit “funtan’e Olia”, pratzitedda antiga de Santa Vitòria, sa biddixedda prus antiga de Sìnnia;
- cun is seti cùcurus de prata su monti de is Seti Fradis.

2) Cun regulamentu apòsitu benit cuncordau s'impreu de su stema e de su gonfaloni, cumentu puru is acontèssius de cuncessioni de s'impreu de su stema a entis o assòtzius chi traballant in su territòriu.

Artìculu 5 Su Comunu de Sìnnia e sa Brigata Sàssari

1) Su primu de martzu de su 1915 in Sìnnia, in cussa chi a su tempus fiat su foreidda aundi imoi ddoi est sa pratza omònima fiat stètiu apariciu su de 151 Regimentu de Fanteria chi, impari cun su de 152 Regimentu chi aiant apariciu in Tèmpiu, aiat furmau sa gloriosa Brigata Sàssari.

2) Custu ligòngiu strintu fiat lòmpiu a una imprassada carinniosa su 28 de gennàrgiu 2003, po su de 86 anniversàriu de sa Batalla de is Tres Montis, cun sa entrega de sa tztadinàntzia onorària a sa Brigata po parti de su Cunsillu Comunali cun delìbera n. 1 de su 28/01/03.

3) In su nòmìni de sa Brigata Sàssari su Comunu de Sìnnia at decretau unu acòrdiu de goparàgiu cun is Comunas de Asiago e Foza, aundi fiant acontèssias is batallas prus lègias chi aiant biu is “Dimònius Arrùbius” protagonistas prenos, e cun is Comunas de Tèmpiu, sedi alliongiada de costitutzioni de su de 152 Regimentu, e Armùngia, Comunu aundi fut nàsciu Emilio Lussu.

4) Sìnnia repùdiat sa violèntzia e sa gherra cumentì trastus po aconciai is cuntierras.

Artìculu 6 Lìngua sarda

1) Sa lìngua sarda, aici cumentì est impreada aintru de su territòriu de su Comunu, sighendi sa costumàntzia scritta e cussa a boxi, est asienda de sa comunidadi. A cussa depit èssiri assegurada sa dinnidadi chi merèssit. Is atividadis de amparu de su sardu funt inditadas, in prus chi de s'artìculu 6 de sa Constitutzioni, puru de sa lei statali 482/99 e de sa L.R. n. 26/97.

2) In su Cunsillu Comunali podint èssiri impreadas a scioberu siat sa lìngua sarda e siat cussa italiana.

3) Is maneras de impreu de sa lìngua sarda in su Cunsillu Comunali ant a èssiri cuncordadas cun unu regulamentu apòsitu, aturendi craru chi sa lìngua italiana est sa sola po apariciari su processu verbali e po sa formulatzioni de is àutus ufizialis de su Cunsillu.

4) In su territòriu de su Comunu sa toponomàstica in lìngua sarda est agualada a cussa in lìngua italiana.

5) Po is tareas de sa cumpridura prena de custu artìculu cumentì puru de una spratzinadura prus manna sa aministratzioni comunali providit a sa furriadura in sardu de custu Statutu.

Artìculu 7 Autonomia statutària

1) Su Comunu de Sìnnia arricit su Statutu cosa sua in su sìtiu de sa autonomia arreconnota de sa lei e arrespetendi is cumandus chi custa at postu.

2) Su Statutu est s'àutu de fundòriu chi arrègulat s'esercìtziu de sa autonomia normativa e amministrativa, e puru de sa autonomia imposidora e finantziària e apariciadora de su Comunu, in su sìtiu de is allegas postas de sa lei.

3) Su Statutu, furmau de manera lìbera e aconciau de su Cunsillu Comunali, cun s'agiudu de is rapresentàntzias de sa sotziedadi tzivili, furmat sa parti normativa chi, cumprendi is allegas costitutzionalis e legislativas de sa autonomia locali, detèrminat s'ordinamentu generali de su Comunu e ndi incarrerat e arrègulat is procedimentus e is àutus sighendi s'allega de sa legalidadi.

- 4) Cuncurrit a promovi e a assegurai sa partecipazioni libera e democràtica de is tzitadinus a sa atividadi politicu-aministrativa de su Comunu.
- 5) Su Cunsillu Comunali at a aconciat is cuntènnius de su Statutu a su caminu de adelantamentu de sa sotziedadi tzivili assegurendi sempri sa coerèntzia intre sa normativa statutària e is cunditionis sotzialis, econòmicas e tzivilis de is comunidadi rapresentadas.
- 6) Is funtzionis diferentis de is òrganus eligidoris e de is responsàbilis de sa organizazioni operativa de su Comunu funt cumprias cunforma a is allegas, a is tareas e a is arrègulas cumandadas de su Statutu e de is regulamentus, in su sìtiu de sa lei, castiendi a is allegas de agualesa, impartzialidadi e aministratzioni bona.
- 7) Su Statutu si ispirat a is allegas donadas de sa Carta europea de sa autonomia locali.
- 8) Su Statutu est aprovau de su Cunsillu Comunali. Sa lei cuncordat maneras e *quorum* de deliberatzioni e de revisioni de su Statutu e detèrminat su profetu normativu cosa sua.

Artìculu 8 Podestadi regulamentari

- 1) Su Comunu de Sìnnia tenit sa podestadi regulamentari me is acotèssius, sighendi is maneras e arrespetendi is allegas previdias de sa lei e de su Statutu.
- 2) Is regulamentus comunalis funt su trastu impellidori de su traballu de su Comunu. Issus funt furmaus e aprovaus de su Cunsillu chi tocat sa competèntzia escludora de ddus mudai o de ddus tirai, a foras de cussus po is calis sa lei previdit sa competèntzia de sa Giunta Comunali apitzus de s'arricidura de su regulamentu de is ufizius e de is servìtzius, arrespetendi is allegas generalis scioberadas de su Cunsillu.

Artìculu 9 Su Comunu

- 1) Su Comunu de Sìnnia tenit competèntzia generali aministrativa in is allegas chi imbòrdigant a sa comunidadi cosa sua e a su territòriu suu, a foras de cussu chi siat entregau a craru a atrus sugetus de lei de su Stadu o de sa Regioni Autònoma de Sardìnnia.
- 2) Cumprit is funtzionis e is atividadis cosa sua sighendi s'allega de sussidarietadi verticali e orizzontali.
- 3) Rapresentat e incurat impari is interessus de sa comunidadi sua, traballat po s'adelantamentu prenu de sa persona e po sa sighidura tzivili, sotziali e econòmica, amparendi sa identidadi culturali e abalorendi sa originalidadi e sa sintzillesa de sa costumàntzia locali.
- 4) Assègurat sa partecipazioni de is tzitadinus, a solus o assòtziaus, a is scioberus polìticus de su Comunu, su deretu a s'informatzioni e a sa trasparèntzia apitzu de su traballu aministrativu e a sa consultazioni popolari in is maneras e in is formas pevidias de custu Statutu.
- 5) Su Comunu fait is traballus cosa sua puru atruessu de si atividadis chi podint èssiri

fatas beni po parti de s'initiativa autònoma de is tzitadinus e de is formatzionis sotzialis insoru puru pighendi parti a s'adelantamentu e a su finantziamentu de sa cooperatzioni sotziali locali.

6) Su Comunu promovit e pigat parti de manera ativa a formas assotziadoras cun is sugetus de su de tres setori po programai, progetai e gestiri is interbènnidas a sa persona e de su sotziali.

7) Su stremu de su Comunu si ispirat in dònna interbènnida cosa sua bia a is baloris de sa vida umana, de sa paxi, de sa arricidura, de sa fratellàntzia intre is pòpulus, de s'arrespetu e de s'amparu de is tzitadinus, de s'atenzioni particolari a is prus dèbilis intre issus, de sa agualesa sotziali e de sa solidariedadi, chi funt baloris de fundòriu de sa Comunità de Sìnna.

8) Su Comunu de Sìnna arreconoscit cumentu parti de fundòriu de s'asienda stòriga culturali, sa lòmpera de pensamentu e de esperièntzia pròpiu de sa manera de èssiri de is fèminas. Si imbòrdigat a afortiai in sa coscièntzia sotziali e in su biviri tzivili su respetu beru de sa agualesa intre òmini e fèmina, tirendi calisiat discriminatzioni, dereta e indereta, e dònna arrescidura chi potzat diaderus strobai a custa agualesa, cunformendi a custa allega s'ordinamentu cosa sua e s'organizazioni cosa sua.

9) Su Comunu arreconoscit in su Parcu Naturali Regionali de is Seti Fradis - Monti Genis unu de is trastus prus profetosu po s'amparu e sa valorizazioni de s'asienda naturali, culturali, stòriga, archeològica e artìstica de su territòriu de sa Sardìnnia sud-orientali, ndi persighit sa tarea de sa apariciadura de s'istitutzioni e si imbòrdigat a traballai, cun su tanti màssimu de partecipazioni, a sa cumpridura cosa sua.

10) Su Comunu tenit su scioberu de si agoparai cun atras tzitadis italianas o stràngias chi bessint alliongiadas cun relatas culturalis, sotzialis, econòmicas e geogràficas particularis, imperendi sa delìbera de su Cunsillu Comunali sprigada beni.

11) Su Comunu, cun delìbera sprigada beni de su Cunsillu Comunali aprovada de a su mancu is duus tèrtzius de is componentis cosa sua, podit entregai sa tzitadinàntzia onorària a personalidadi chi si funt arreconnotas po is obras insoru, in su sítu de sa cultura, de sa stòria, de sa economia, de su sotziali e de su sport.

12) Su Comunu podit pediri cun delìbera apòsita de su Cunsillu Comunali, e portendi is requisitus, su tìtulu de tzitadi sighendi is stremus cumandaus in s'art. 18 de sa Lei 267/2000.

Artìculu 10 Funtzionis

1) Su Comunu est titolari de funtzionis cosa sua e de funtzionis entregadas o delegadas de su Stadu e de sa Regioni.

2) Su Comunu, sighendi s'allega de sussidarietadi, cumprit funtzionis cosa sua puru impellendi e abalorendi is atividades chi podint èssiri cumprias de manera profetosa po parti de s'initiativa autònoma de is tzitadinas e tzitadinus e de is formatzionis sotzialis insoru.

Artìculu 11   Funtzionis cosa sua

1) Tocant a su Comunu totus is funtzionis amministrativas chi pertocant a sa popolatzioni e a su territòriu, prus chi totu me is setoris orgànicus de is servìtzios sotzialis, scolàsticus, de s'assentu e impreu de su territòriu, de s'ambienti e de s'adelantamentu econòmicu.

2) Su Comunu de Sìnnia, acostiendu-sì a is allegas chi, sighendi sa Constitutzioni de sa Repùblica depint ispirai is relatas ètico-sotzialis, si imbòrdigat, in su sìtiu de is poderius specifìcus de istitutu, a promovì is deretus de sa persona e cussus de sa famìllia, apoderendi-ndi s'imparamentu e sa cumpridura de is tareas, a amparai sa saludi cumentì deretu de fundòriu de su tzitadinu, a assegurai sa libertadi de s'imparamentu e de s'educatzioni e sa spratzinadura de sa cultura.

3) Impreat stremus profetosus po fai s'organizatzioni de sa tzitadi e de is servìtzios cosa sua chi torrant sceda mellus a is abisòngius de totus is tzitadinus.

4) In manera particulari traballat po:

- assegurai is atividadis liberas de sa comunidadi, traballendi po barigai is diferèntzias econòmicas e sotzialis chi ddoi funt in su territòriu cosa sua;
- promovì inìtziativas chi punnant a s'artziamentu culturali e sotziali de sa genti, favoressendi is assòtzios liberus chene tareas de godàngiu, cun atenzioni manna bia a su boluntariu sotziali;
- apariciai unu sistema de seguresa sotziali e de amparu de sa saludi, imperendi medidas profetosas po amparai sa biatzesa de s'ambienti, po s'igiene e sa seguresa de is logus de vida e de traballu;
- fai efetivus su deretu a su stùdiu e su deretu a su traballu , favoressendi sa tarea de sa ocupatzioni prena e de sa valorizatzioni de totus is risorsas umanas e materialis;
- cumprì unu servìtziu profetosu de assistèntzia sotziali, traballendi cun riferimentu particulari bia a sa maternidadi, a is pipieddus, a is bècius, a is minoris, a is malisanus e inàbilis e donendi atenzioni manna bia a is giòvunus, cun sa tarea de bogai e sperdi calisisiat genia de emarginatzioni e stesiamentu de su cuntestu de sa vida sotziali;
- arreconnòsciri s'arrolu de fundòriu de sa famìllia in sa formatzioni de su tzitadinu, apoderendi-dda in is acontèssius de apretu efetivu e cunfirmau;
- cunsiderai a sa genti malisana cumentì una risorsa de sa comunidadi cosa nosta; apariciai is fainas culturalis, normativas, urbanìsticas, de is servìtzios, de fichiduras sotzialis e de traballu chi, arreconoscendi-ndi diaderus sa dinnidadi, fetzant possìbili sa partecipatzioni insoru bia a s'amelloramentu de sa calidadi de sa cunbivèntzia;
- adelantai e impelli s'integratzioni, agiudendi, abalorendi e arrespetendi totus is genias de cultura, de sotzialidadi e de costùmini, promovendi-ndi s'arrexinamentu e favoressendi sa partecipatzioni a sa vida pùblica e amministrativa de sa tzitadi e de totus is tzitadinas e tzitadinus furisteris chi bivint sempri in su territòriu cosa nosta, in sa marca de una sotziedadi multiètnica e multiratziali;

- arreconnòsciri is baloris naturalis, stòrigus e artisticus cumentu asienda de sa culletividadu e de is erèntzias chi ant a bènniri;
- impreai medidas arrechedi a amparai e chistiri s'ambienti, cumprèndi stremus po s'amparu de sa terra e de su sutaterra e po straviai is arresonis de imbrutamentu atmosfèricu, acùsticu e de is àcuas;
- promovi sa connoscèntzia, sa valorizatzioni e s'amparu de s'asienda stòriga, artisticu culturali, ambientali e paesagìsticu de sa comunidadi, asseguendi·ndi su gosu po parti de totus e promovit e impèllit is atividadis atas cun custa tarea;
- promovi s'adelantamentu de s'asienda culturali, puru in is amostas cosa sua de sa lìngua, de su costùmini e de is costumàntzias de su logu;
- insullai e favoressi su sport diletantìsticu e su turismu sotziali e giovanili;
- favoressi s'istitutzioni de entis, organismus e assòtzius culturalis, de sbèliu e sportivas e promovi sa apariciadura de struturas, servìtzius e impiantus bonus asseguendi·ndi s'impreu de entis, organizatzionis de boluntariau e assòtzius s'ighendi cussu chi est cumandau in su regulamentu apòsitu;
- amparai su traballu in dònna bisura cosa sua e in dònna aplicatzioni e apoderai su deretu de libertadi e de organizatzioni de is traballadoris;
- promovi s'adelantamentu de sa messaria e de sa zootecnia, cumentu puru de s'indùstria alliongiadas a cussas, imperendi iniziativaas bonas po impelli e adelantai s'artesanau e sa impresa artesana, cun unu càstiu particulari bia a cussas chi amostant is caraterìsticas e is primoris de su logu;
- cuncordat regulamentus specìficus po amparai a is animalis;
- adelantai is atividadis turìsticas, promovendi s'amanniamentu assentau de is struturas arricidoras cumentu puru s'apoderamentu e su rennoamentu de is servìtzius e de is trastus;
- coordinai is atividadis cumercialis e apariciai s'arretza de spratzinadura cumerciali cun sa tarea de sa valorizatzioni de sa produssidura locali e de s'amparu de su compradoris;
- promovi e apoderai maneras assotziadoras e de autogestioni cun atenzioni particulari bia a is iniziativaas impresàrias giovanilis;
- cumpriri unu assentu orgànicu de su territòriu, in su s'ituu de unu adelantamentu programau de is insediamentus umanus, de is infrastruturas sotzialis e de is atividadis produssidoras;
- apariciai pianus de adelantamentu de s'edilìtzia residentzialis pùblica, cun sa tarea de asseguirai su deretu a sa domu;
- guvernai e, po sa parti chi ddi pertocat, cumpriri sa fraigadura de obras de urbanizatzioni primària e secundària, s'ighendi is apretus e is prioridadis amostadas in is trastus urbanìsticus faidoris;
- apariciai trastus de interbènnida lestra, de donai si ant a acontèssiri sciacus pùblicus;
- cumpriri su càstiu e sa billada urbanìstica e edilìtzia smendendi·ndi is violaduras cun is trastus prevìdius de is leis statalis e regionalis;
- apariciai unu sistema alliongiu de tràvigu, de circolatzioni e de tragu pùblicu, cunforma a is abisòngius de movidura de sa popolatzioni residenti e biagianti, cun unu

càstiu mannu bia a is apretus de traballu, de scola e de turismu.

Artìculu 12 Funtzionis po servìtzius de cumpetèntzia statali

1) Su Comunu gerrit, in is maneras previdias de sa lei, is servìtzius eletoralis, de anàgrafe, de stadu tzivili, de statìstica, de leva militari e de servìtziu tzivili alternativu, cumentì puru is atras funtzionis aministrativas po servìtzius de cumpetèntzia statali chi ddis ant donau de sa lei, apustis de sa cunfrima de tenni is risorsas finantziàrias netzessàrias.

Artìculu 13 Tareas programàticas

1) Su Comunu de Sìnnia aparìciat is tareas cosa sua imperendi sa manera e is trastus de sa programatzioni; cumprit e valorizat dònna manera de cullaboratzioni cun atrus Entis Localis.

2) Su Comunu de Sìnnia si imbòrdigat furmamenti a indiritzai su traballu de governu cosa sua sighendi is lìnias generalis scritas in su Pianu stratègicu comunali, cumentì puru de is atrus trastus de programatzioni impreaus e aprovaus de su Comunu, po cussu chi pertocat a is stremus de su logu, e de su Pianu stratègicu intercomunali, po cussu chi pertocat cussas de s'area manna.

3) Cun sa tarea de pigai parti a sa determinatzioni de is tareas de is pianus e programas de su Stadu, de sa Regioni e de sa Comunità Europe, su Comunu si imbòrdigat a pigai, po dònna tarea, s'agiudu de is sindacaus, de is organizatzionis imprenditorialis, de is formatzionis sotzialis, econòmicas e culturalis chi traballant in su territòriu cosa sua.

TÌTULU II - ÒRGANUS DE SU COMUNU

Artìculu 14 Òrganus de su governu

1) Funt òrganus de governu de su Comunu: su Cunsillu, sa Giunta, su Sìndigu.

CÀBUDU I - Su Cunsillu Comunali

Artìculu 15 Eletzioni de su Cunsillu Comunali

1) S'elezioni de su Cunsillu Comunali, su tempus in càrriga cosa sua, su nùmeru de is cunsilleris, is requisiti de cumpatibilidadi e de eligibilidadi e sa posidura giurìdica cosa sua funt arregalaus de sa lei.

2) Is cunsilleris intrant in càrriga a su tempus de sa proclamazioni o puru, in acòntèssiu de càmbiu, apena impreada de su Cunsillu Comunali sa deliberazioni imbordigada.

3) Su Cunsillu Comunali rapresentat sa comunidadi intrea e traballat ispirendi su raballu cosa sua bia a is allegas de solidariedadi, legalidadi e trasparèntzia cun sa tarea de assegurai imparzialidadi e gestioni amministrativa profetosa.

Artìculu 16 Prima setziada de su Cunsillu Comunali

1) Su Cunsillu in sa prima setziada cosa sua e innantis de deliberai apitzu de calisiat atra cosa, scrucullat sa cundizioni de totus cussus elìgius, Sìndigu puru, cunforma e po is fainas de s'art. 41 c1 e Tìtulu III - Càbudu II de su D.Lgs. 267/2000.

2) Custa setziada est presidiada de su cunsilleri bèciu e est tzerriada de su Sìndigu aintru de dexi diis de sa proclamazioni de is elìgius. Sa tzerriada benit fata cun avisus chi si depint notificai a su mancu cinqu diis ainnantis de sa setziada. Sa setziada si depit fai aintru de dexi diis de sa tzerriada.

3) Sa setziada est pùblica e sa votazioni est crara. A sa setziada e a sa votazioni nci podint pigai parti is cunsilleris chi funt imbordigaus in cussa càusa de impedimentu chi funt chistionendi.

4) Est cunsilleri bèciu cussu o cussa chi at arriciu su tanti prus mannu a solu cumentu cumandau de sa lei.

5) Casumai su cunsilleri bèciu siat ausenti o no bòllat pigai parti a s'acòrru, sa presidèntzia benit pigada de su cunsilleri chi in sa graduatoria de becesa òcupat sa posta deretu a pustis.

6) Sa setziada s'ghit luegus asuta de sa presidèntzia de su presidenti neo-elìgiu po s'eligidura de is duus vice-presidentis e de cussus unu chi rapresentat sa minoria.

Artìculu 17   Presidenti de su Cunsillu Comunali

1) Sa presidèntzia de su Cunsillu Comunali est pigada de su presidenti elìgiu in su petantis de sa prima setziada.

2) Su presidenti est elìgiu de su Cunsillu Comunali aintru de issu e totu cun scrucullu cuau e a majoria de is duus tèrtzius de is cunsilleris imbordigaus po is primus duus scrucullus e a majoria assoluta de sa mitadi prus unu de is cunsilleris imbordigaus po su de tres scrucullu.

3) Tocat a su presidenti:

- sa tzerriada de su Cunsillu Comunali, s'ghendi is maneras previdias de sa lei e de su regulamentu de su Cunsillu Comunali;
- su scioberu de s'òrdini de sa dii de su cunsillu in acòrdiu cun sa cunferèntzia de is capigruppo cunsillaris;
- s'imbiu de is avisus de tzerriada;
- sa tzerriada, su coordinamentu e sa presidèntzia de sa cunferèntzia de is capigruppo;
- s'arricidura de is interrogatzionis, de is preguntas e de is motzionis de ponni asuta de arrexonu de su Cunsillu;
- su coordinamentu de s'ufitziu de presidèntzia de is cumissionis cunsillaris permanentis;
- cuncordai is relatas periòdicas de su Cunsillu cun su cullègiu de is revisoris de is contus chi traballat impari cun su Cunsillu e totu in is tareas previdias de s'art. 239 comma 1), lìteras a) e e) de su testu ùnicu-
- promovi sa partecipazioni e sa consultazioni de is tzitadinus s'ghendi cussu chi cumandat s'art. 8 de su testu ùnicu e cunforma a su Statutu e a su regulamentu apòsitu.

4) Su presidenti amparat is prerogativas de is cunsilleris previdias de is artt. 43 e 44 de su TUEL, de custu Statutu e de su regulamentu, asseguendi sa cumpridura efetiva de is funtzionis insoru.

5) Su presidenti de su Cunsillu acabat de sa càrriga ainnantis de su tempus in acontèssiu de aprovazioni de una motzioni de scunfiantza votada po apellu nominali de sa majoria assoluta de is componentis de su Cunsillu. Sa motzioni de scunfiantza depit èssiri sprigada e firmada de a su mancu is duus cuintus de is cunsilleris imbordigaus e benit posta asuta de arrexonu no ainnantis de dèxi diis e no apustis de trinta diis de sa presentazioni cosa sua.

6) S'arricida de is dimitiduras de is cunsilleris si depit presentai a su presidenti de su Cunsillu Comunali.

Artìculu 18   Eligidura de is vice presidentis de su Cunsillu Comunali

- 1) Is Vice presidentis de su Cunsillu Comunali funt eligius de cussu e totu intre issus, cun una votazioni sceti a scrucullu cuau, votendi unu nòmini e bia, de unu chi depit rapresentai sa minoria cunsillari.
- 2) Su cunsillari chi arricit su nùmeru prus mannu de votus est numenau vice presidenti vicàriu, cun funtzioni de arremprasai a su presidenti in acotèssiu de assèntzia de custu.
- 3) Su cunsillari chi arricit su nùmeru de votus prus mannu deretu a pustis de custu est nominau vice presidenti, cun funtzioni de arremprasu de su vice presidenti vicàriu in acotèssiu de assèntzia de custu e totu e de su presidenti.
- 4) In acotèssiu de paridadi de votus arricius, est numenau vice presidenti vicàriu cussu chi in logu de eligidura de su Cunsillu Comunali at arriciu su tanti prus mannu a solu cumenti cumandau de sa lei.
- 5) Est apariciu s'ufitziu de presidèntzia de su Cunsillu Comunali, furmau de su presidenti e duus vice presidentis, cumenti cumissioni cunsillari permanenti; in custa manera issu traballat in dèroga a is arrègulas de cumposidura e funtzionamentu prevìdias de is artìculus chi sighint. A issu funt asseguradas risorsas finantziarias bonas po cumpriri is funtzionis cosa sua.

Artìculu 19 - Cumpetèntzias de su Cunsillu Comunali

- 1) Su Cunsillu Comunali fait funtzionis de indiritzu e de scrucullu polìticu-aministrativu;
- 2) Arricit is àutus de fundòriu chi ddi donant de manera crara de is leis statalis, regionalis e de custu Statutu;
- 3) Fait su càstiu generali a pitzu de sa atividadi polìticu-aministrativa de su Comunu, atruessu de sa averiguadura de su traballu fatu de is sugetus arricidoris de is indiritzus, cun sa tarea de coordinai sa atividadi e pompiai unu allìongiu de traballu po sa lòmpera de is tareas;
- 4) Disciplinat sa organizazioni de is atividades comunalis atruessu de s'arricida de regulamentus specìficus e gosat de sa autonomai funtzionali e apariciadora;
- 5) Su Cunsillu Comunali cumprit funtzionis de indiritzu cun sa aprovaioni de inditaduras generalis, òrdinis de sa dii e motzionis chi tenint aintru tareas, allegas e critèrius informadoris de is atividades de s'enti;

6) Su Cunsillu podit arriciri risolutzionis, motzionis, òrdini de sa dii po amostai sensibilidadi e orientamentus chi ddoi funt in sa comunidadi apitzu de allegas e acontèssius de importu locali, ma natzionali e internatzionali puru;

7) Scioberat is critèrius po s'esàmini de is rilevamentus e de is propònnidas de su cullègiu de is castiadoris, chi bolint lompì a unu atùliu, una produtividadi e una economicidadi mellus de sa gestioni;

8) Su Cunsillu Comunali fòrmat is caminus sighendi is calis su Sìndigu sighint a innantis cun sa nòmina, sa arreconnòscida e cun sa pinnigadura de is rapresentantis de su Comunu anca funt entis, aziendas e istituzionis;

9) Eligit su cullègiu de is revisoris de is contus e agatat maneras de cullaborazioni cun issu po sa cumpridura allongiada de su stremu de càstiu apitzu de sa regularidadi contàbili e finantziària;

10) Statùit is trèminis e is maneras po sa presentazioni po parti de su Sìndigu de sa relata annuali apitzus de su traballu de gestioni;

11) Detèrminat is allegas po su traballu de su càstiu e su scrucullu bia a is istituzionis, cunsòrtzius, aziendas e sotziedadis chi pertocant a su Comunu;

12) Frimat is allegas diretivas po sa disciplina de is maneras e bisuras de scrucullu aintru de sa gestioni noa.

Su Cunsillu sighit in càrriga finsas a s'eligidura de cussu nou, fendi sceti, apustis de su cumintzu de is comìtzis elettoralis, a impreai is àutus apretaus e chi no si podint perlongai.

Su Cunsillu Comunali benit sciusciau in is acontèssius e segundu a is maneras prevìdias de sa lei.

Artìculu 20   Tzerriada e funtzionamentu de su Cunsillu Comunali

1) Su Cunsillu Comunali si acorrat a pustis de sa tzerriada de su presidenti. Is maneras de tzerriada funt scioberadas de su regulamentu de su Cunsillu Comunali.

2) Su presidenti sighit a tzerriai su Cunsillu Comunali aintru de unu trèmini de binti diis candu ddu pedit unu cuntu de is cunsilleris comunalis imbordigaus e su Sìndigu, cun fichidura in s'òrdini de sa dii de is chistionis pedias o de dònna manera de chistionai.

3) Is setziadas de su Cunsillu Comunali funt pùblicas a foras de is acontèssius prevìdius de su regulamentu de su Cunsillu Comunali.

4) Su regulamentu cuncordat is presupostus de balidesa de is setziadas de su Cunsillu

previdendi chi, de dònna manera, siat presenti a su mancu unu tèrtziu de is cunsilleris imbordigaus. Aforas de una disposidura de lei differenti e de su Statutu, dònna deliberatzioni de su Cunsillu Comunali si cunsiderat cumentu aprovada candu at arriciu sa majoria assoluta de is votantis.

5) Su Cunsillu delìberat su regulamentu de su funtzionamentu cosa sua cun majoria de is duus tèrtzius de is cunsilleris imbordigaus po sa prima votatzioni e cun majoria assoluta de is cunsilleris imbordigaus cumintzendi de sa segunda votatzioni. De sa pròpia manera traballat po sa revisioni sua.

6) Su poderiu de iniziativa de is propònidas de ponni asuta de su Cunsillu Comunali tocat, sighendi is maneras cuncordadas de su regulamentu de su Cunsillu, a sa Giunta, a su Sìndigu, a is cumissionis cunsillaris, a is cunsilleris comunalis a solus, cumentu puru a is tzitadinus e tzitadinas cunforma a s'art.62 de custu Statutu.

Artìculu 21 Trumas cunsillaris

1) Is cunsilleris comunalis si acorrant in trumas sighendi is maneras scioberadas de su regulamentu de su Cunsillu Comunali.

2) Dònna truma amostat, sighendi is maneras previdias de su regulamentu de su Cunsillu Comunali, su nòmini de su cunsilleri incarrigau de cumpriri is funtzionis de capogruppo chi fait is poderius previdius de sa lei de custu Statutu e de su regulamentu de su Cunsillu. Custu regulamentu e totu disciplinat sa cunferèntzia de is capigruppo.

3) Is cunsilleris comunalis, atruessu de is trumas cunsillaris, tenint in sa sedi de su Comunu is trastus e is servìtzius netzessàrius a sa cumpridura de is funtzionis cosa sua, sighendi is maneras scioberadas de su regulamentu de su Cunsillu Comunali.

Artìculu 22 Cumissionis cunsillaris

1) Su Cunsillu Comunali impreat, in sa cumpridura de is funtzionis insoru, de cumissionis cunsillaris permanentis e spetzialis de apariciai in manera de amostai is proportzionis intre is trumas cunsillaris.

2) Su regulamentu de su Cunsillu Comunali disciplinat su nùmeru de is cumissionis, sa cumposidura cosa sua, is poderius, s'organizatzioni, is maneras de publicidadi de is traballus e totu cussu chi pertocat a su funtzionamentu cosa insoru.

3) Su regulamentu de su Cunsillu Comunali previdit in prus is acontèssius aundi su parri de sa cumissioni est obligatòriu.

4) Is setziadas de is cumissionis cunsillaris funt pùblicas, a foras de is acontèssius previdius de su regulamentu de su Cunsillu Comunali.

5) Sa prima cumissioni cunsillari permanenti est apariciada in cumissioni de scrucullu e garantzia; sa presidèntzia de custa cumissioni est entregada a is oposiduras cunsillaris.

6) A is cumissionis funt asseguraus trastus idòneus e cumprius e struturas po sa cumpridura de is tareas de istitutu.

Artìculu 23   Cumissionis spetzialis

1) Cumissionis spetzialis podint èssiri apariciadas, cun sa propònnida de sa Giunta comunali o a pedidura de a su mancu unu tèrtziu de is cunsilleris imbordigaus, cun deliberatzioni impreada a majoria assoluta, po s'esàmini de chistionis de genia particolari chi si stesiant de is cumpetènzias de is cumissionis permanentis.

2) Sa deliberatzioni numenada de su comma innoi apitzu, cuncordat sa cumposidura de sa cumissioni, is poderius chi tenit, is trastus a disposidura e su trèmini po sa serrada de is traballus.

Artìculu 24   Mandus e tareas de is cunsilleris

1) Is cunsilleris comunalis intrant in càrriga in su momentu de sa proclamatzioni insoru o puru, in acontèssiu de càmbius, apena benit impreada sa deliberatzioni cosa sua.

2) Is cunsilleris comunalis rapresentant sa comunidadi e faint is funtzionis cosa sua chena ligòngiu de mandau, cun libertadi prena de pensamentu e de votu. Funt responsàbilis de is votus chi donant po cussu chi pertocat a is provedimentus deliberaus de su Cunsillu.

3) Dònna cunsilleri comunali, cun sa procedua scioberada de su regulamentu, tenit su deretu de:

- Cumpriri s'initiativa po totus is àutus e provedimentus de cumpetèntzia de su Cunsillu;
- Presentai a s'esàmini de su Cunsillu emendamentus, preguntas, motzionis e propònnidas de risolutzionis;
- Pediri sa tzerriada de su Cunsillu sighendi is maneras previdias a su comma 2 de s'artìculu 20 de custu Statutu;
- Arriciri de is ufizius de su Comune, de is aziendas, entis o istitutus chi pigant parti a su Comune o dipendentis de cussu, totus is noas, informatzionis cumentu puru documentus profetosus po sa cumpridura de su mandau cosa sua, in is bisuras e in is maneras cuncordadas de su regulamentu;
- Su cunsilleri tenit su cumandu de pompiai su segretu po is noas e is àutus arricius, in is acontèssius previdius a craru de sa lei.

4) A is cunsilleris tocat, po sa partecipatzioni a is traballus de su Cunsillu e de is

cumissionis cunsillaris, unu getoni de presèntzia chi at a podi, a pustis de sa pedidura sua, èssiri stramudiau in indennidadi de funtzioni, sempri chi custa cosa ocasionit po s'enti gastus prus piticus o agualis. Su regulamentu de su Cunsillu Comunali cumandat is maneras de aplicatzioni, cumprèndias puru is impiticaduras in acontèssiu de ausèntzia chena sprigaduras de is setziadas.

5) Is cunsilleris chi ant acabau sa càrriga po efetu de sa sciusedura de su Cunsillu sghint a fai is incàrrigus de aforas chi ndi pertocant, finsas a sa nòmina de is sghidoris.

6) Is cunsilleris chi no pigant parti a tres acorradas sghias e a ses acorradas no sghias, chena arresonis bonas, benint decrarau decadèssius. Sa decadèssida est spratzinada de su Cunsillu in is maneras previdias de su regulamentu. Cussu interessau tenit su deretu e fai lompi scritus sprigadoris o puru de èssiri ascurtau de su Cunsillu Comunali.

7) Is cunsilleris comunalis ponint pùblicas is situatzionis de asienda e de arrendu cosa sua sghendi is maneras cumandadas de sa lei.

8) Su Sìndigu o is assessoris delegaus de issu torrant sceda, aintru de trinta diis, a is interrogatzionis, e a dònna atra istantza de sindacau scruculladori presentada de is cunsilleris. Is maneras de presentatzioni de cussus àutus e de is scedas relativas funt cuncordadas de su regulamentu de su Cunsillu Comunali.

Artìculu 25   Dimitiduras de su cunsilleri

1) Is dimitiduras de sa càrriga de su cunsilleri funt presentadas de manera scritta a su presidenti de su Cunsillu e depint èssiri arricias deretu a su protocollu de s'enti in su òrdini temporali de presentatzioni. Is dimitiduras podint, in prus, èssiri decraradas de manera formali in su petantis de sa setziada cunsillari.

2) Is dimitiduras, a pustis de ddas àiri entregadas, no si podint pinnigai, no serbit sa pigada de àutu e funt profetasas deretu.

3) Su Cunsillu aintru e no apustis de dexi diis depit sghiri ainnantis a su càmbiu de is cunsilleris dimitidoris, cun deliberatzionis scongiuntadas, sghendi s'òrdini de presentada de is dimitiduras cumentis bessit a foras de su protocollu. No si impreat su càmbiu in s'acontèssiu chi, si ddoi funt is cunditzionis, si depat sghiri ainnantis cun sa sciusedura de su Cunsillu a norma de s'art. 141 de su D. Lgs. 267/2000.

CÀBUDU 2 - Sa Giunta

Artìculu 26   Nòmina e cumposidura de sa Giunta

1) Sa Giunta est furmada de su Sìndigu chi dda presiedit e de unu nùmeru màssimu de

assessoris no prus mannu de unu tèrtziu, aconciau aritmeticamenti de su nùmeru de is cunsilleris comunalis, imbordighendi su Sìndigu puru. Su nùmeru beru de is assessoris benit scioberau de su Sìndigu cun is àutus de nòmina. Su Sìndigu nòminat is componentis de sa Giunta intre is calis unu vice-Sìndigu e ndi donat sceda a su Cunsillu in sa prima setziada sighidora a s'eligidura.

2) Su Sìndigu nòminat is assessoris puru aforas de is componentis de su Cunsillu Comunali n mesu a is tzitadinas e is tzitadinus chi portant is requisiti de cumpatibilidadi e eligibilidadi pedius de sa lei po sa arricidura de sa càrriga de Cunsilleri Comunali e, cunforma a s'art. 6 comma 3 de su D. Lgs. 267/2000, traballat po arriciri sa presèntzia paritària de mascus e fèminas aintru de sa Giunta.

3) Casumai unu Cunsilleri Comunali pighit sa càrriga de assessori, acabat sa càrriga de cunsilleri in su tempus de s'arricidura de sa nòmina, e ddu arremprasat su primu de cussus no elìgius.

4) No podint fai parti de sa Giunta su sposu, is ascendenti, is discendenti, is familiaris e cussus de intradura finsas a su detres gradu de su Sìndigu. Custus e totu no podint èssiri numenaus rapresentantis de su Comune.

5) No podint fai parti a su matessi tempus de sa Giunta Comunali ascendenti, discendenti, fradis, sposus, familiaris de primu gradu, afillantis e afillaus.

6) Is componentis de sa Giunta Comunali cumpetenti po s'urbanìstica, de edilìtzia e de traballus pùblicos no depint fai sa atividadi professionali apitzus de edilìtzia privada e pùblica in su territòriu aministrau de cussus.

Artìculu 27   Organizatzioni de sa Giunta

1) Sa Giunta fait cun deliberatzioni sua sa regulamentatzioni de tzerriada, sa determinatzioni de s'òrdini de sa dii, sa cumpridura de is setziadas e dònna atra cosa alliongiada a su funtzionamentu cosa sua.

2) Tocat a su Sìndigu, a is assessoris, a su segretàriu e a is funtzionàrius apariciai is propònnidas de deliberatzionis de ponni a suta de s'aprovatzioni de sa Giunta.

3) A sa Giunta tocat de fai totus is àutus de aministrazioni chi po sa lei e po custu Statutu no siant resguardaus a su Cunsillu Comunali a su Sìndigu, a su Segretàriu Generali, a su Diretori Generali e a is Dirigenti.

4) Sa decadèssida de sa càrriga de assessori acontessit po:

- a) acramamentu de una càusa de inelegibilidadi o de incompatibilidadi;
- b) in is atrus acontèssius prevìdius de sa lei.

5) A su Sîndigu e a is assessoris benit entregada una indenniadi mensili scioberada de sa lei.

6) Is assessoris pigant parti a is setziadas de su Cunsillu chene deretu de votu e chene andai a cumpriri su quorum de balidesa de is acorradas. Funt tentus a is cumpriduras prevìdias de s'art. 24, su de otu comma de custu Statutu.

Artìculu 28   Cumpetèntzias de sa Giunta

1) Sa Giunta traballat impari cun su Sîndigu in s'aministrazzioni de su Comunu e traballat atruessu de deliberas collegialis.

2) Sa Giunta cumprit is àutus de aministrazzioni chi no siant resguardaus de sa lei a su Cunsillu e chi no pertochint a is cumpetèntzias, prevìdias de sa lei o de custu Statutu, de su Sîndigu, de is òrganus de decentramentu de su segretàriu o de is funtzionàrius dirigentis, traballat impari cun su Sîndigu in sa cumpridura de is caminus generalis de su Cunsillu, ndi chistionat dònna annu a su Cunsillu apitzu de sa atividadi cosa sua in ocasioni de su chistionu apitzus de su contu consuntivu e fait atividadis de propònnidas e de impèllida bia a custu e totu.

3) Tocat, in manera particulari, a sa Giunta:

- a) apariciat su balanzu prebennidori e su contu consuntivu de su Comunu;
- b) apariciat is programas e is pianus de ponni asuta de s'aprovazioni de su Cunsillu castiendi a is prevididuras e lei e incurat sa cumpridura cosa insoru;
- c) aprovat su pianu esecutivu de gestioni;
- d) apariciat sa gestioni de su dinai de riserva in is acontèssius prevìdius de sa lei;
- e) deliberat is indennidadis, is pagamentus, is arrembursus e is esenzionis a aministradoris o dipendentis o a atrus;
- f) cumpriri in generali a is funtzionis de aministrazzioni manna e cumpriri àutus de importàntzia discretzionali manna chene pregiuditziu po is atribuzionis de is gestionis chistias po is dirigentis;
- g) deliberat a pitzus de brigas, de renuntzias e de transiduras;
- h) apariciat e aprovat cunventzionis e atrus àutus de cullaborazioni cun sugetus pùblicos e privaus chi pertocant a obras pùblicas, servìtzius, matèrias urbanìsticas e atividadis aministrativas, a foras de is cumpetèntzias de su Cunsillu Comunali.

4) Is deliberas de sa Giunta funt apicadas in s'albu pretòriu comunali e publicadas in su giassu Internet de su Comunu e publicadas in su giassu Internet de su Comunu, a foras de is acontèssius prevìdius de sa lei. S'elencu de is deliberas benit imbiau dònna cida a is capigruppu cunsillaris.

5) Is deliberationis de sa Giunta Comunali chi pertocant a is allegas de s'art. 127 de su D. Lgs. 267/2000 funt postas asuta de scrucullu in is trèminis de is illegitimidadis denuntziadas, candu a su mancu unu quartu de is cunsillaris ndi fetzant pedidura scritta e

sprigada cun s'amostadura de is normas violadas, aintru de dexe diis de s'apicadura in s'albu pretòriu. Su scrucullu benit fatu po parti de is òrganus regionalis imbordigaus o puru, si dd'ant apariciau, de su amparadori tzìvicu comunali.

Artìculu 29 Funtzionamentu de sa Giunta

- 1) Sa Giunta est tzerriada de su Sìndigu a scioberu suu o candu ndi fetzat pedidura unu tèrtziu de is assessoris.
- 2) Is setziadas de sa Giunta no funt pùblicas, aforas de unu scioberu differenti.
- 3) Sa Giunta deliberat cun s'interbènnida de sa majoria de is cumponentis e su votu favoràbili de sa majoria de is presentis e su votu favoràbili de sa majoria de is presentis. In acontèssiu de paridadi bincit su votu de su Sìndigu.
- 4) A is setziadas de sa Giunta nci pigat parti su segretàriu generali o puru su vice segretàriu si s'atru no ddoi est o no podit traballai. Tocat a su segretàriu apariciai is parris tènnicus-giurìdicus a pustis de sa pedidura de su Sìndigu o de sa Giunta e apariciai sa relata de su processu verbali de is setziadas.

Artìculu 30 Decadèssida e arremprasu de sa Giunta e de is membrus cosa sua

- 1) Su Sìndigu podit bogai unu o prus assessoris donendi una comunicatzioni sprigadora a su Cunsillu Comunali.
- 2) Su Sìndigu a pustis de sa bogada depit luegus numenai a is arremprasadoris e a ddu fai sciri a su Cunsillu Comunali.
- 3) Sa Giunta decadit:
  - a) in acontèssiu de dimitiduras, impedimentu permanenti, bogada, decadèssida o morti de su Sìndigu;
  - b) in acontèssiu de sciusedura de su Cunsillu Comunali;
  - c) in acontèssiu de motzioni de scunfiantza votada cun is menras previdias de sa lei.
- 4) Sa lei cuncordat su regime de is òrganus, in manera particulari cussas de su comma 3.
- 5) Sa decasèssida de sa càrriga de assessori acotessit po:
  - a) averiguaduras de una càusa de inelegibilidadi o de incompatibilidadi;
  - b) in is atrus acontèssius previdius de sa lei.

CÀBUDU III - Su Sìndigu

Artìculu 31   Su Sìndigu

- 1) Est s'òrganu responsàbili de s'aministratzioni de su Comunu.
- 2) Cumprit su caminu unitàriu e su coordinamentu de s'atividadi politicu-aministrativa de su Comunu, impellendi e coordinendi s'atividadi de is assessoris in cumpridura de is indiritzus e de is àutus de fundòriu de su Cunsillu e de is provedimentus deliberativus generalis de sa Giunta.
- 3) Cumprit is funtzionis chi dd'at donau sa Lei , su Statutu e is Regulamentus e subrintendit a sa cumpridura de is funtzionis statalis sighendi cussu chi est cumandau in s'art. 54 ed su TUEL e cussas regionalis entregadas e delegadas a su Comunu.
- 4) Subrintendit a su funtzionamentu de is servìtzius e de is ufìtzius comunalis e a sa cumpridura de is àutus e spratzinat istrutzionis e diretivas po ghiai su stremu gestionali de s'aparau aministrativu.
- 5) Nòmminat e bogat a su vice-Sìndigu e a is assessoris.
- 6) Tzèrriat e presiedit sa Giunta scioberendi s'òrdini de sa dii de is traballus.
- 7) Nòmminat o scioberat, sighendi is inditaduras scioberadas de su Cunsillu , e bogat is rapresentantis de su Comunu in entis, aziendas e istitutzionis.
- 8) Nòmminat is componentis de is cumissionis comunalis a foras de sa cumissioni eletorali e de cussas cumissioni aundi sa cumpetèntzia est entregada a craru de is leis a sa Giunta o a su Cunsillu.
- 9) Nòmminat a su segretàriu chi dipendit funtzionalmenti de su cabu de s'aministratzioni, scioberendi-ddu in mesu a is iscritus a s'albu cunforma a s'art. 98 de su D.Lgs. 267/2000.
- 10) Bogat a su segretàriu cun unu provedimentu sprigau beni, a pustis de sa deliberatzioni de sa Giunta, po violadura de is dèpiris de ufìtziu.
- 11) Podit entregai is funtzionis de direttori generali a su segretàriu candu no bessat apariciada cunventzioni prevìdia de su c. 4 de s'art. 108 de su D. Lgs. 267/2000 e in calisiat atru acontèssiu candu su direttori no est stètiu numenau.
- 12) Apariciat is acòrdius de programa.

13) Coordinat e torrat a apariciai, sighendi is caminus amostaus de su Cunsillu e in su s'itiu de is critèrius chi podint èssiri inditau de sa Regioni, is oràrius de is butegas, de is esercìtzius pùblicos e de is servìtzius pùblicos cumentu puru, de acòrdiu cun is responsàbilis imbordigaus in su territòriu de is amministratzionis imbordigadas, is oràrius de obèrrida a sa genti de is ufìtzius stesiaus de is amministratzionis pùblicas, cun sa tarea de aconciari sa cumpridura de is servìtzius cun is apretus cumprius e cussus generalis de is impreadoris.

14) Nòminat is responsàbilis de is ufìtzius e de is servìtzius, donat e cuncordat is incàrrigus dirigentzialis puru a tempus determinau e cussus de cullaboratzioni de aforas sighendi is allegas de cumpetèntzia specifìca e de capidura diretzionali, cumprendi is maneras e is atrus stremus cunforma a is artt. 109 e 110 de su D.Lgs. 267/2000, de custu Statutu e de su Regulamentu Comunali de organizatzioni.

15) Cumandat, ascurtau su segretàriu generali e is dirigentis, is trasladamentus intenus de is responsàbilis de is servìtzius e de is ufìtzius.

16) Donat a su segretàriu comunali e a is dirigentis is diretivas generalis po su stremu amministrativu e po sa gestioni, amostendi is apretus, cumentu puru is critèrius generalis po cuncordai s'oràriu de servìtziu e de obèrrida a sa genti de is atividadis comunalis.

17) Firmat is àutus generalis.

18) Càstiat bia a su servìtziu de polìtzia municipali, spratzinendi àutus e provedimentus apitzu de sa circolatzioni stradali.

19) In acontèssiu de ausèntzia o impedimentu is funtzionis de su Sìndigu funt fatas de su vice-Sìndigu e si no ddoi est custu, de s'assessori bèciu.

20) Spratzinat ordinàntzias contingìbilis e apretadas cunforma a is maneras cumandadas de sa lei e de is regulamentus.

21) Rapresentat su Comunu in su giuditziu aforas de is giuditzius apitzus de tributis localis e de is cuntierras apitzus de traballu ainnantis de s'àrbitru ùnicu e innantis a su cullègiu de cunciliatzioni de s'Ufìtziu Provintziali de su Traballu e de sa M.O. aundi si impreat sa disposidura de s'art 52 comma 5.

22) Subrintendit a sa cumpridura de is funtzionis statalis e regionalis entregadas o delegadas a su Comunu.

23) Cumandat su referendum consultivu e s'istrutòria pùblica.

24) Nòminat a is organismus de valutatzioni e scrucullu stratègicu e cussus de

valutazzioni de sa dirigèntzia.

25) Cundu ddoi funt arresonis particularis chi ddu cumandant, podit delegai a unu o prus de unu cunsilleri s'impreu de funtzionis aministrativas de cumpetèntzia sua chi pertocant a atividadis o servìtzius particularis, chistendi-sì sa titularidadi.

Artìculu 32 Lìneas programàticas de mandau

1) Aintru de su trèmini de sessanta diis, cumintzendi de sa dii de su insediamentu acontèssiu, su Sìndigu, ascurtada sa Giunta, presentat a su Cunsillu is lìneas programàticas chi pertocant a is fainas e a is progetus de aparìciai in su petantis de su mandau.

2) Dònna cunsilleri comunali tenit su deretu prenu de interbenni in sa definitzioni de is lìneas programàticas, pidendi is integrazzionis, is aconciaduras e is mudàntzia chi pensat profetosus, cun sa presentada de curregiduras apòsitas in is maneras prevìdias de su regulamentu de su Cunsillu.

3) Is lìneas programàticas funt chistionadas e aprovadas, cun votu craru, a majoria prena de is Cunsillaris imbordigaus.

4) In su petantis de su mandau est scioberu de su Sìndigu, ascurtada sa Giunta, pediri mudàntzias a su documentu chi pertocat a is lìneas programàticas. Is mudàntzias depint èssiri aprovadas de su Cunsillu Comunali.

5) Is Cunsillaris Comunalis tenint su deretu de presentai unas curregiduras de is lìneas programàticas pedias de su Sìndigu.

6) A is caminus aprovaus si depit ispirai s'atividadi de su Cunsillu, de su Sìndigu, de sa Giunta, de su Segretàriu Generali e de is responsàbilis de àrea. Is indiritzus funt publicaus in fascìculu a disposidura de chisiat chi ndi fetzat dimanda.

Artìculu 33 Su Vice Sìndigu

1) Su Vice Sìndigu, in prus de cumpriri is funtzionis chi ddi podint àiri delegau, est òrganu vicàriu de su Sìndigu cunforma a s'art. 34 de custu Statutu.

2) In acontèssiu de ausèntzia o impedimentu interinu de su Vice Sìndigu custu e totu benit arremprasau de s'assessori bèciu scioberau castiendi s'edadi.

Artìculu 34 Dèlegas de su Sìndigu

1) In prus de cussu prevìdiu de sa lei, su Sìndigu podit delegai a su Vice Sìndigu e a is assessoris a solus s'impreu de is funtzionis cosa su de subrintendèntzia e de cussas

numenadas in s'art. 31 a is nùmerus 12, 13, 16, 17, 18, 20, 24.

2) S'àutu de dèlega scritu amostat s'ogetu acrarendi sa truma de matèrias delegadas.

3) S'àutu de dèlega e de s'annuddamentu cosa sua est comunigau a su Prefetu.

Artìculu 35 Motzioni de scunfiantza

1) Su votu de su Cunsillu Comunali trevessu a una propònnida de su Sìndigu no ndi ocasionat is dimitiduras.

2) Su Sìndigu e sa Giunta cosa sua acabat sa càrriga cosa sua in acontèssiu de aprovatzioni de una motzioni de scunfiantza votada po apellu nominali de sa majoria prena de is cumponentis de su Cunsillu. Sa motzioni de scunfiantza depit èssiri sprigada e firmada de a su mancu duus cuintus de is Cunsilleris imbordigaus chene de contai ingunis su Sìndigu.

3) Sa motzioni de scunfiantza depit èssiri posta a chistionu no ainnantis de dexi diis e no apustis de trinta diis de sa presentatzioni cosa sua.

4) S'aprovatzioni de sa motzioni de scunfiantza ocasionat su sciusciu de su Cunsillu Comunali.

Artìculu 36 Dimitiduras, impedimentu permanenti, bogadura, decadèssida o morti de su Sìndigu

1) Is dimitiduras de su Sìndigu funt presentadas a su Cunsillu Comunali. Passau su trèmini de binti diis de sa presentada insoru, no si podint prus torrai a pinnigai e ocasionant sa acabidura dereta de sa càrriga de Sìndigu e a sa sciusciadura de su Cunsillu Comunali sighendi cussu cumandau de s'art. 53 de su D.Lgs. 267/2000. Custu artìculu e totu cuncordat is acontèssius de impedimentu permanenti, decadèssida o morti de su Sìndigu.

2) Sa decadèssida de sa càrriga de Sìndigu acontessit po custas arresonis:

- a) averiguadura de una arresoni de inelegibidadi o de incumpatibidadi;
- b) in is atrus acontèssius prevèdius de sa Lei.

Artìculu 38 Proibimentu de incàrrigus e consulèntzias

1) A su Sìndigu, cumentu puru a is assessoris e a is Cunsilleris Comunalis est proibiu tenni incàrrigus e consulèntzias anca entis e istituzionis chi dependint o chi de dònna manera funt postus asuta de su scrucullu e su càstiu de su Comune.

TÌTULU III - IS SERVÌTZIUS

Servìtzius pùblicus localis

Artìculu 39   Servìtzius pùblicus comunalis

1) Su Comunu, in su sìtiu de is cumpetènzias cosa sua, providit a sa gestioni de is servìtzius pùblicus chi tèngiant cumenti ogetu:

- a) sa produssidura de benis e servìtzius;
- b) atividadis apariciadas po cumpriri tareas sotzialis;
- c) sa promovidura e s'adelantamentu econòmicu e civili de sa comunidadi locali.

2) Sa gestioni de is servìtzius pùblicus si ispirat prus chi totu a allegas de adeguatzioni, cullaboratzioni e de sussidarietàadi verticali e orizzontali.

3) Tocat a su Cunsillu Comunali agatai servìtzius pùblicus nous de ativai in su tempus, cunforma a is apretus chi s'ant a presentai in sa Comunidadi e de cuncordai is maneras e is mudàntzias po sa gestioni insoru. Funt cumpetèntzia de su Cunsillu Comunali e totu is mudàntzias a is maneras de gestioni de is servìtzias in àutu.

Artìculu 40   Maneras de gestioni de is servìtzius comunalis

1) Po sa gestioni de is servìtzius pùblicus su Comunu impreat una de is maneras prevìdias de sa Lei.

2) Su Comunu gestit is servìtzius pùblicus: in economia, in entrega a atrus, imperendi aziendas spetzials, imperendi istituzionis, sotziedadis po atzionis o a responsabilidadi impiticada, imperendi atras maneras de gestioni prevìdias de s'ordinamentu o fichias in sa costumàntzia puru cun relatas cun sugetus privaus ocasionaus a sa cumpridura de tareas pùblicas, o puru atruessu maneras assotziadoras e de cooperatzioni cun is Comunas.

3) Su scioberu de sa manera de gestioni e de is maneras de afilladura de cussa e totu, sighendi is caminus programàticus de su Cunsillu Comunali, sighit is allegas de sa economicidadi, eficatzidadi, atùliu, funtzionalidadi e trasparèntzia po is servìtzius de genia prus chi totu imprenditoriali, cumenti puru de su profetu sotziali e de sa partecipazioni po is servìtzius de genia sotziali, assistentziali, sportivu, culturali e ambientali. De dònna manera, in prus ant a depi èssiri carculadas sa incolliosidadi tènnicu-apariciadora de su servìtziu e sa mannesa de su bracili de impreadoris, po permiti sa cumpridura de is arresultaus mellus possìbilis po cussu chi pertocat sa genia, sa calidadi e is tareas de su servìtziu.

4) Po s'afillamentu de sa gestioni de is servìtzius de genia sotziali, sportiva, culturali e ambientali benit impreada, cumentu costumau, sa manera de sa cunventzioni o de sa cuncessioni.

5) Po sa cumpridura de is cunventzionis e de is cuncessionis de su comma innantis, su Comunu, carculada calisiat allega de profetu sotziali, càstia de manera prioritària sa relata cun sugetus culletivus chena tareas de godàngiu amosta de sa comunidadi, chi persighint tareas sotzialis e de solidariedadi.

6) Po sa gestioni de is servìtzius sotzialis e in generali po is servìtzius a sa persona, su Comunu podit puru sighiri ainnantis cun s'afillamentu deretu a fundatzionis, assòtzius, cooperativas sotzialis de cussu e totu apariciadas o partizipadas aushi impreat unu scrucullu simbillanti a cussu cumpriu apitzus de is servìtzius cosa sua.

7) Po sa gestioni de is servìtzius culturalis e de su tempus de sbèliu su Comunu podit puru sighiri ainnantis cun s'afillamentu deretu a assòtzius o fundatzionis apariciadas de cussu e totu, apitzus de is calis cumprit unu càstiu simbillanti a cussu cumpriu bia a is servìtzius cosa sua.

Artìculu 41   Is Istituzionis

1) Po su traballu de is servìtzius sotzialis e culturalis chene importu econòmicu su Comunu podit pensai sa apariciadura de istituzionis apòsitas.

2) S'Istituzioni est organismu strumentali de su Comunu chi portat autonomia gestionali.

3) Òrganus de s'Istituzioni funt su Cunsillu de Aministratzioni, su Presidenti e su Diretori, a su cali tocat sa responsabilidadi gestionali.

4) Su Cunsillu Comunali, a pustis de ndi àiri scioberau su nùmeru, cuncordat is inditaduras po su scioberu, po parti de su Sìndigu, de is componentis de su Cunsillu de Aministratzioni chi aturant in càrriga finsas a sa eligidura de su Cunsillu Comunali nou. Su Regulamentu podit permiti su scioberu de su Cunsillu de Aministratzioni de is rapresentantis de atrus entis.

5) A pustis de sa scedèssida e finsas a sa apariciadura de su Cunsillu de Aministratzioni nou arricit is àutus de aministratzioni cunforma a sa disciplina prevìdia de costumàntzia po su perlongu de is òrganus aministrativus.

6) Sa bogadura de is membrus de su Cunsillu de Aministratzioni acontessit cun sa matessi procedura de su scioberu.

7) In acotèssiu de dimitiduras, vacàntzia, incompatibilitadi lòmpias o po calsisiat atra arresoni, su Sìndigu sighit cun sa reintegratzioni de s'òrganu cullegiali cun is matessi stremus e critèrius po su scioberu.

8) Su Diretori de s'Istituzioni est incarrigau de su Sìndigu chi at a podi scioberai intre is dipendentis comunalis de califica no prus bàscia de sa de otu, o puru a s'inforas cun cuntratu apòsitu a tempus determinau de deretu privau fatu cun sugetus chi tènghiant cumpetèntzias e professionalidadis specifìcas po cussu chi pertocat sa atividadi de s'istituzioni.

9) Su Comunu entregat is mesus finantziàrius e strumentalsi movidoris e cussus no movidoris.

10) Su regulamentu, aprovau de su Cunsillu Comunali cuncordat s'ordinamentu, s'apariciadura, su funtzionamentu de is Istituzionis, is maneras de nòmina e bogada de su diretori, su regìmini de sa indennidadi de is òrganus, cumentis puru is maneras de càstiu po parti de s'Enti.

Artìculu 42   Is aziendas spetzialis

1) Po sa gestioni de medas servìtzius de importu econòmicu e imprenditoriali su Comunu podit apariciaru una o prus aziendas spetzialis deliberadas de su Cunsillu Comunali.

2) S'azienda spetziali est Enti Strumentali de su Comunu chi portat sa personalidadi giurìdica, de autonomia imprenditoriali e de Statutu cosa sua aprovau po parti de su Cunsillu Comunali.

3) Òrganus de s'azienda spetzial funt: su Cunsillu de Amministratzioni, su Presidenti e su Diretori, a su cali tocat sa responsabilidadi gestionali.

4) A su scioberu e a sa bogadura de is amistradoris in rapresentàntzia de su Comunu providit su Sìndigu arrespetendi is indiritzus scioberaus de su Cunsillu Comunali.

5) Su regulamentu aziendali est arriciu de su Cunsillu de Amministratzioni.

6) Su Comunu, cun deliberatzioni de su Cunsillu Comunali, donat su capitali de dotatzioni; detèrminat is tareas e is indiritzus; aprovat is àutus de fundòriu; fait su càstiu; averìguat is arresultaus de gestioni; providit a sa cobèrrida de is gastus sotzialis eventualis.

7) Su Statutu de s'azienda spetziali previdit unu òrganu apòsitu de castiadura, cumentu puru maneras autònomas de averiguaduras gestionali. Su Comunu, cun àutus cosa sua, podit stramudiai is aziendas spetzialis cosa sua in sotziedadi po atzionis, sighendi is proceduras de lei.

8) S'afillamentu de is servìtzius imbòrdigat totus is atividadis, is àutus e is provedimentus gestionalis.

Artìculu 43   Is cunventzionis e is cuncursus

1) Casumai su Comunu ndi agatit su profetu, sa cumbenièntzia, sa economicidadu e s'eficatzidadi, podit impreai maneras assotziadoras e de cullaboratzioni cun atrus entis localis po sa gestioni assotziada de is ufitzius e de is servìtziu pùblicus e po sa cumpridura de funtzionis specifìcas. In manera particulari podit apariciai cunventzionis e apariciai cunsòrtzius cun atrus comunus e provìntzias. In mesu a is entis localis e totu depit èssiri apariciu unu cunsòrtziu e bia puru in acontèssiu de gestioni de medas servìtzius, aforas de sa costituzioni de atrus cunsòrtzius aundi pigant parti atrus entis.

2) In acontèssiu de gestioni consortili de servìtzius si impreant is disposiduras legisladoras e statutàrias previdias po is aziendas spetzialis, poita cumpatibili.

3) Podint èssiri apariciadas maneras de cullaboratzioni cun atrus entis localis, cun sa partecipazioni puru de sugetus privaus califficaus, in is maneras previdias de sa Lei.

4) Su Comunu favoressit is maneras assotziadoras intre is entis pùblicus po sa gestioni de is servìtzius sotzialis.

Artìculu 44   Is sotziedadis po atzionis

1) Po sa gestioni de servìtzius localis de importu mannu e cunsistèntzia, chi bolint puru imbistimentus finanziàrius mannus e organizazioni imprenditorialis o chi funt impreaus de manera manna de setoris de atividadis econòmicas, su Cunsillu Comunali podit impelli sa costituzioni de sotziedadis po atzionis puru chene capitali pùblicu locali prevalenti, cun sa partecipazioni de atrus sugetus pùblicus o privaus. Po sa apriciadura si fait riferimentu a is proceduras cumandadas me is artìculus 113, 115 e 116 de su D.Lgs. 267/2000 e si ponit menti a is allegas de custu Statutu.

Artìculu 46   Cunferèntzias intre entis

1) Casumai siat profetosu fai unu esàmini contestuali de medas allegas de chistionis chi pertocant a is cumpetèntzias de entis diferentis, su Comunu podit promovi is cunferèntzias de servìtziu intre is Entis.

2) Candu benint apapriciada de manera furmali, custas cunferèntzias ocasionant is efetus

de Lei.

Artìculu 47 Rapresentantis de su Comunu aintru de organismus, entis o sotziedadis

1) Sa nòmina e s'acabu de is aministradoris de sotziedadis a partecipazioni comunali funt cuncordadas s'ghendi is maneras e is allegas prevìdias de s'artìculu 41 e 42, poita si podint impreai.

2) Is rapresentantis de su Comunu, elìgius, numenaus o scioberaus de su Sìndigu o de su Cunsillu Comunali a rapresentai su Comunu in òrganus de amministratzioni de entis e sotziedadis de deretu pùblicu e privau, entregghendi a su Sìndigu una relata annuali apitzus de su caminu de is entis e de is sotziedadis e totu.

3) No podint èssiri elìgius a is càrrigas numenadas in su comma 1 cussus chi in su mandau amministrativu ativu, a su tempus de sa nòmina, tèngiant o ant tentu custas càrrigas:

- a) assessori;
- b) cunsilleri comunali o circoscritzionali;
- c) revisori de is contus;
- d) dipendenti de su Comunu o de atras aziendas comunalis.

TÌTULU IV - ORDINAMENTU DE IS UFÌTZIUS E DE SU PERSONALI

CÀBUDU I - Organizazioni de is ufìtzius e de su traballu

Artìculu 48 Regulamentu apitzus de s'ordinamentu generali de is ufìtzius e de is servìtzius

- 1) Cun regulamentu apòsitu, sighendi cussu prevèdiu de sa lei, benit cuncordau s'ordinamentu generali de is ufìtzius e de is servìtzius.
- 2) Is cuntènnius obligatòrius de su regulamentu apitzus de s'ordinamentu generali de is ufìtzius e de is servìtzius funt disciplinaus de sa Lei.
- 3) In manera particulari su regulamentu cumandat is relatas intre su segretàriu generali, su vice segretàriu general, su direttori generali e is dirigentis.
- 4) Su regulamentu disciplinat, in prus, su stadu giurìdicu e econòmicu de su personali, su stremu disciplinari e is maneras de su traballu suu.

Artìculu 49 Organizazioni de is ufìtzius e de is servìtzius

- 1) S'organizazioni de is ufìtzius e de is servìtzius comunalis si ispirat a allegas de autonomia , programatzioni, decentramentu, indullidura, scrucullu de is arresultaus, economicidadi, trasparèntzia, produtividadi e simprificadura aministrativa.
- 2) Cun sa tarea de sa frunidura mellus de is servìtzius po parti de is tzitadinus, ant a depi èssiri asseguradas gestioni alliongiadas intre is medas entis pùblicas, territorialis puru o, candu custu no iat a èssiri possibili, at a depi èssiri assegurau su coordinamentu màssimu no sceti de sa pianificatzioni e gestioni de is servìtzius e totu, ma puru de is atividadis burocràticas.
- 3) S'enti impellit, sighendi allegas de pari oportunidadi, s'adelantamentu e sa formazioni professionali de is dipendentis cosa sua cumentu cundizioni de fundòriu de atùliu de s'atzioni cosa sua.
- 4) Su Comunu favoressit, po is scioberus de fundòriu chi pertocant a s'organizazioni operativa de s'enti, is relatas cun is organizazioni sindacalis.
- 5) Sa responsabilidadi de is dipendentis comunalis est ocasionada de su s'itiu de sa autonomia de scioberu cosa sua in sa cumpridura de is funtzioni entregadas. Si allonghiat bia a dònna àutu o fatu cumpriu candu su comportamentu tentu de su

dipendenti in sa cumpridura de funtzionis pùblicas barigat cussus trèminis.

6) Su dipendenti, me is relatas cun is tzitadinus, depit impreai disponibilitadi e gentilesa màssima, no arresci s'impreu de is deretus e favoressi s'intrada a is àutus e a is informatzionis de su cali cussus têngiant su tìtulu.

CÀBUDU II - Su Segretàriu Generali

Artìculu 50 Arrolu e funtzionis

1) Su Segretàriu Generali est numenau e bogau de su Sìndigu cunforma a sa Lei.

2) Su Segretàriu Generali, arrespetendi is diretivas chi dd'at donau su Sìndigu, de su cali dipendit funtzionalmenti, subrintendit a sa cumpridura de is funtzionis de is dirigentis, aforas chi su Sìndigu no apat numenau giai a su diretori generali, chi ghia sa atividadi asseguendi sa unitariedadi operativa de s'organizazioni comunali in sa sighidrua de is indiritzus, diretivas e tareas amostadas de is òrganus eligidoris.

3) Su Segretàriu Generali cumprit tareas de cullaborazioni e assistèntzia giurìdicu-aministrativa bia a is òrganus de s'enti cunforma a s'atzioni aministrativa a is Leis, a su Statutu e a is regulamentus, sighendi is diretivas e cun is maneras cumandadas de su Sìndigu.

4) Su Segretàriu Generali, in prus de is tareas previdias de disposidura de lei e/o regulamentus particularis:

- a) pigat parti cun funtzionis consultivas, referentis e de assistèntzia, a is acorradas de su Cunsillu e de sa Giunta, ndi fait su verbali puru imperendi funtzionàrius delegaus de issu;
- b) podit rogai totus is cuntratus chi imbòrdigant a s'enti e autenticaì scrituras privadas e àutus unilateralis sighendi s'interessu de s'enti;
- c) presiedit, de manera cunforma, is cumissionis de cuncursu po su reclutamentu de su personali de is calìficas dirigentzialis;
- d) asseguerat, afillendi is provedimentus netzessàrius, s'impreu po parti de is ufitzius e servìtzius de is arrègulas apitzu de su procedimentu aministrativu;
- e) arricit is provedimentus organizativus po assegurai su deretu de intrada de is Cunsilleris Comunalis e de is tzitadinus a is àutus e a is informatzionis e disponit sa spratzinadura de is còpias segundu is normas de su regulamentu;
- f) subrintendit a is servìtzius chi asseguurant sa publicatzioni, sa publicidadi de is àutus e e s'entrega insoru, candu previdiu, a is òrganus de càstiu;
- g) tenit su poderiu de certificatzioni e de atestatzioni po totus is àutus de su Comune chi no siant po Lei, Statutu o Regulamentu, resguardaus a sa cumpetèntzia de su Sìndigu e de is Dirigentis;
- h) arricit is àutus e is provedimentus de importu de aforas alliongiaus a s'impreu de

is cumpetènzias cosa sua;

- i) disponit s'imbiu a is dirigentis de is leis, decretus, circularis e dònna atra documentatzioni giurìdicu-aministrativa cunsiderada profetosa po s'adelantamentu sighiu cosa insoru;
- j) càstiat, puru traballendi impari cun su diretori generali, si est stètiu numenau, po assegurai sa cumpridura de is provedimentus arricius de su Cunsillu Comunali, de sa Giunta e de su Sìndigu, arricendi is provedimentus chi ddi pertocant e fendi, candu siat netzessàriu, puru is poderius arremprasadoris.

Artìculu 51 Su vice-segretàriu generali

1) Su vice-segretàriu generali agiudat a su segretàriu generali e dd'arremprasat, fendi ndi is funtzionis suas, in totus is acontèssius de ausèntzia, vacàntzia o impedimentu.

2) Is funtzionis de vice-segretàriu funt entregadas de su Sìndigu, cun incàrrigu a tempus determinau, scioberendi intre is dirigentis in servìtziu in s'aministratzioni comunali chi portant is requisitus numenaus in su regulamentu de organizatzioni de ufìtzius e servìtzius.

CÀBUDU III - Is Dirigentis

Artìculu 52 Is dirigentis: funtzionis

1) Is dirigentis, in su sìtiu de is atributzionis chi ddis pertocant, funt responsàbilis de manera dereta de sa cumpridura de is programas, de is progetus e de is inditaduras generalis cuncordadas de is òrganus de diretzioni polìtica.

2) Is dirigentis pigant parti cun atividadi istrutòria e de scrucullu e cun propònnidas autònomas a s'apariciadura de is àtus de indiritzu generali e de is programas po is setoris de cumpetèntzia e a sa apariciadura de is progetus cumpridoris.

3) Is dirigentis, cunforma a cussu chi est cumandau de sa Lei, gosant de autonomia e funt responsàbilis de manera dereta e in manera escludora po cussu chi pertocat a is tareas de s'Enti, de sa currigidura aministrativa, de s'eficatzidadi e de is arresultaus de sa gestioni.

4) Su regulamentu po s'ordinamentu de is ufìtzius e servìtzius cuncordat is funtzionis de caminu cunforma a cumentis funt is struturas. Cun delìbera de sa Giunta comunali podint èssiri arreconnotas unas categorias de àtus de entregai a sa cumpetèntzia de is dirigentis. Su regulamentu cumandat puru is maneras de coordinamentu inte su diretori generali, candu est numenau, o si no ddoi est, intre su segretàriu generali e is dirigentis, chi depint assegurai s'acòrdiu intre is relatas interfuntzionalis intre is struturas operativas de s'enti, de manera de assegurai sa integratzioni a pari-pari e sa coerèntzia unitària de

su traballu amministrativu.

5) Su dirigenti de su Servìtziu tributàriu rapresentat a su Comunu me is giuditzius apitzu de tributus localis aundi est responsàbili de sa gestioni; su dirigenti de su Servìtziu Personali e organizzazioni rapresentat a su Comunu po cussu chi pertocat su traballu ainnantis de s'arbitru ùnicu e innantis a su cullègiu de conciliazioni de s'Ufitziu provintziali de su traballu e de sa M.O. Po is allegas de custu comma su dirigenti, ascurtau a su Sìndigu, promovit e infrentat is cuntierras cun poderius mannus de transiri, cuntziliai, e arrenuntziai a is àutus, imperendi puru consulentis de aforas.

6) Su dirigenti rapresentat a su Comunu me is cumissionis tènnicas e in totus is atrus logus aundi is òrganus comunalis ddu scioberint cumentu rapresentanti de s'enti.

7) Aforas de atra disposidura regulamentari o legisladora, is dirigentis tenint su scioberu de delegai sa cumpridura de is funtzionis chi tocant a issus bia a is responsàbilis de is ufitzius chi cuncordant is struturas aundi traballant.

8) Sighendi is critèrius, is trèminis e is maneras cuncordadas de su regulamentu apitzu de s'ordinamentu de is ufitzius e de is servìtzius, is incàrrigus de dirigèntzia cumentu puru de spetzializazioni manna podint èssiri cumprius de personali dipendenti de s'amministratzioni cun cuntratu a tempus indeterminau, aturendi frimus totus is requisitus de sa cualifica de pompiai.

9) Is incàrrigus de dirigèntzia funt entregaus a tempus determinau de su Sìndigu, aforas de unu rennoamentu craru. Su regulamentu apitzus de s'ordinamentu de is ufitzius e de is servìtzius cuncordat is maneras de entrega de is incàrrigus, cumentu puru sa sighidura insoru.

10) Is dirigentis funt bogaus in acontèssiu de inosservàntzia de is diretivas de su sìndigu o in acontèssiu de farta de lòmpida, a s'acabu de dònna annu finantziàriu, de is tareas entregadas in su pianu esecutivu de gestioni o po crupas mannas o sighias e in totus is atrus acontèssius numenaus me is cuntratus culetivus de traballu.

11) Is critèrius e is maneras de valutazioni de is arresultaus de sa gestioni de is dirigentis funt cuncordaus de su regulamentu apitzus de s'ordinamentu generali de is ufitzius e de is servìtzius.

12) Su Sìndigu cuntestat in contradditòriu a su Dirigenti s'arresultau lègiu eventuali de sa gestioni sighendi is maneras cumandadas de su regulamentu.

13) Is dirigentis depint, dònna annu, cumpriri a sa apariciadura de unu programa de atividades, chi fùrriat, in stremus operativus, is tareas cumandadas de is òrganus de governu e benit aprovau de sa Giunta Comunali. Depint fruniri, in prus, sighendi is maneras prevìdias de sa Giunta, consuntivus periòdicus de sa atividadu fata.

Artìculu 53 Cunferèntzia de is dirigentis e cunferèntzia de programa

1) Sa cunferèntzia de is dirigentis est presidiada de su diretori generali aundi est numenau e in ausèntzia sua de su segretàriu generali e est fata de totus cussus chi pertocant a is calificas dirigentzialis. Sa cunferèntzia coòrdinat sa cumpridura de is tareas de s'enti, stùdiat e cuncordat is simprificaduras proceduralis e proponit is innoamentus tennològicus cunsideradas netzessàrias po apariciai s'adelantamentu sighiu de s'organizazioni de su traballu, de acòrdiu cun su nùcleu po su scrucullu de gestioni e sa valutazioni de is dirigentis.

2) Po coordinai sa cumpridura de programas, progetus e iniziativas chi pedint s'interbènnida de medas àreas funtzionalis, su diretori generali o su segretàriu tzèrriat a una cunferèntzia de is dirigentis de is setoris imbordigaus, aundi benint impreaus is scioberus e impèllius is provedimentus po cumpriri, in su tempus prus lestru, is deliberatzionis impreadas de is òrganus collegialis de su Comune.

3) Is verbalis de is acorradas funt imbiadas de su diretori o de su segretàriu generali a su Sindigu, a su Presidenti de su Cunsullu Comunali

Artìculu 54 Intrada a is calificas dirigentzialis

1) S'intrada a is posiduras de orgànicu, fichias aintru de is calificas dirigentzialis, acontessit sighendi cussu chi est previdiu de sa lei e cuncordau, in manera pibincosa, de su regulamentu apitzu de s'ordinamentu generali de is ufitzius e de is servitzius.

2) Sa crobetura a tempus determinau de is posiduras de is calificas dirigentzialis o de spetzializazioni manna, aturendi frimus is requisitus de sa Lei, podit acontessi atruessu de sa apariciadura de unu cuntratu de deretu pùblicu, e de manera primorosa, de deretu privau, sighendi is maneras previdias de sa lei e chistionadas, de manera pibincosa, de su regulamentu apitzu de s'ordinamentu generali de is ufitzius e de is servitzius.

Artìculu 55 Su Diretori Generali

1) Su Sindigu, apustis de sa deliberatzioni de sa Giunta Comunali, podit numenai a unu Diretori Generali, a foras de sa dotazioni orgànica e cun cuntratu a tempus determinau, e issu providit a cumpriri is caminus e is tareas scioberadas de is òrganus de governu de s'enti. Su Diretori Generali, numenau sighendi is critèrius cumandaus de su regulamentu de organizazioni, subrintendit a sa gestioni de s'enti, persighendi is livellus mellus de eficatzidadi e de atùliu.

2) Is maneras de bogadura e su tempus de su mandau de su Diretori Generali funt cuncordadas de sa Lei.

3) In prus de is tareas amostadas a craru de sa lei, su Sìndigu podit entregai a su Diretori Generali atras funtzionis particularis.

4) Casumai no bèngiat numenau a su Diretori Generali, su Sìndigu podit entregai is funtzionis chi ddi pertocant a su Segretàriu Generali.

TÌTULUV - ISTITUTUS DE PARTECIPAZIONI POPOLARI

CÀBUDU I - Sa partecipazioni de is tzitadinus a s'aministratzioni locali

Artìculu 56 Sa partecipazioni de is tzitadinus

1) Su Comunu cumprìt sa tarea de sa cullaboratzioni intre is òrganus istituzionalis cosa sua e is tzitadinus, cumentì puru de sa genti furistera chi bivìt de manera regulari e de is tzitadinus de s'Unioni Europea e favoressendi sa partecipazioni cosa insoru a su caminu de formatzioni de is scioberus apitzu de is allegas de interessamentu generali, chi pertocant a sa programatzioni de su traballu amministrativu, o apitzu de allegas specifìcas chi tenint interessu mannu po sa comunidadi locali, in is maneras e in is bisuras cuncordadas de su regulamentu de sa partecipazioni popolari.

2) Su Comunu assegurat a is tzitadinus, atruessu de is formas previdias de is articulus sighidoris e de su regulamentu, is cunditziunis po interbenni deretu bia a is òrganus eligidoris, agiudendi cun is propònnidas insoru a sa fàsia de apariciadura de is scioberus chi issus ant a depì pigai a pitzu de is allegas de interessu generali chi pertocant a sa programatzioni de s'atividadi amministrativa o apitzu de is allegas specifìcaschi tenint unu importu mannu po sa comunidadi.

Artìculu 57 Deretu de istantza, dimanda o propònnida

1) Is tzitadinus, mancari in manera assotziada, sighendi is maneras cumandadas in su regulamentu de sa partecipazioni, tenint su deretu de presentai istanzas, dimandas e propònnidas a sa amministratzioni comunali, in totus is spratzinaduras suas, po pediri, acrarendi ndi is arresonis, sa arricidura, sa mudàntzia o s'integratzioni de is àutus e provedimentus apitzus de allegas de cumpetèntzia comunali; custas istanzas, dimandas e propònnidas benint imbiadas, chene dilatadas, de su presidenti de su Cunsillu Comunali e/o de su Sìndigu a is Cumissionis Cunsillaris imbordigadas.

2) Su Regulamentu de sa partecipazioni cuncordat puru is trèminis siat po su scrucullu lestru de is istanzas, dimandas o propònnidas po parti de is òrganus imbordigaus, siat po assegurai is scedas a is tzitadinus.

Artìculu 58 Sa partecipazioni de is formas assotziadoras liberas. Is consultas

1) Su Comunu promovìt sa cullaboratzioni intre is òrganus istituzionalis cosa sua e is formas assotziadoras liberas, atruessu de sa apariciadura de organismus de

partecipatzioni popolari tzerriadas “consultas”.

2) Is consultas, amosta de is apretus e de is interessus de is organizatzionis e de is trumas chi portant is interessus spratzinaus, depint èssiri ascurtadas bia a s’arricidura de provedimentus de importu sotziali, econòmicue ambientali mannu.

3) Cun custa tarea funt apapriciadas custas consultas:

- a) consulta de is fratzionis,
- b) consulta de is pari oportunitadis,
- c) consulta de is picocus.

4) Atras consultas podint èssiri apariciadas apustis de pedidura arrexonada po parti de is assòtzius liberus o trumas chi traballant in su territòriu comunali, a foras de is movimentus polìticus o setoris e organismus territorialis de partidus polìticus. Sa pedidura benit liada a s’atenzioni de sa cumissioni cunsillari cumpetenti chi, scrucullada sa pedidura, dda amostat a su Cunsillu Comunali po s’arricidura de sa delìbera sighendi cussu chi cumandat s’art. 96 de su D.Lgs. 267/2000.

5) S’aministratzioni comunali, po totus is allegas cunsideradas profetosas, depit, cun is òrganus istituzionalis cosa sua, preguntai a is consultas, in manera particulari candu si depant cumpriri scioberus mannus apitzu de allegas de interessu generali, chi pertocant a sa programatzioni de sa atividadi amministrativa.

6) Is consultas tenint deretu de auto-tzerriada e podint presentai istantzas, dimandas e propònnidas a su Cunsillu Comunali e a sa Giunta Comunali, sighendi tempus, maneras e cosas scioberadas de su regulamentu de sa partecipatzioni.

7) Su Sìndigu e su presidenti de su Cunsillu Comunali depint apariciari, sighendi is cumpetèntzias de donniunu, s’imbiu a is consultas de àutus o documentus; issus, in prus, a pustis de sa pedidura de is consultas e totu, donant àutus, documentus o informatzionis profetosas po ativai sa partecipatzioni preguntadora bia a sa amministratzioni comunali.

8) Totus is allegas alliongiadas cun sa cumpridura de custu artìculu funt ghiadas de su regulamentu de sa partecipatzioni.

Artìculu 59   Atrus organismus de partecipatzioni popolari

1) Sa cullaboratzioni intre is òrganus istituzionalis de s’enti, is tzitadinus e is formas assotziadoras liberas si cumprit puru atruessu de s’apariciadura de organismus de partecipatzioni popolari diferentis de cussus prevìdius a s’art. 56 innoi a pitzu.

2) Custus organismus funt apariciaus apitzu de allegas particularis deliberadas de su Cunsillu Comunali e cun is maneras scioberadas de su Regulamentu, dònna borta arriciu aici de su Cunsillu Comunali.

3) S'aministratzioni comunali podit preguntai, atruessu de is òrganus istitutzionalis, custus organismus chi pertocant a programatzionis e scioberus e àutus de s'atividadì amministrativa, chi pertocant a allegas particularis po is calis cussus organismus funt stètius apariciaus.

4) Su Sìndigu e su Presidenti de su Cunsillu Comunali podint apariciai, sighendi is cumpetèntzias de donniunu, s'imbiu a cussus organismus de àutus o documentus; cussus, in prus, apustis de sa pedidura de is organismus e totu, donant àutus, documentus o informatzionis profetosas po ativai sa partecipatzioni proponnidora cosa insoru bia a s'aministratzioni comunali.

Artìculu 60   Albu de is assòtzius

1) In su s'itiu de is tareas sighias de su Comunu, benit apariciu s'albu de is formas assotziadoras.

2) Is arrègulas e is maneras po s'iscritzioni funt cuncordaus po parti de su regulamentu de is istitutus de partecipazioni.

3) Po arriciri s'iscritzioni a s'albu, is assòtzius e is atras formas assotziadoras liberas depint fai una dimanda apòsita, decrandi de portai totus is requisitus pedius in s'art. 18 de sa costituzioni arriciu.

Artìculu 61   Polìticas giovanilis e Cunsillu de is picocus

1) Su Comunu arreconoscit cumenti allegas generalis de is polìticas giovanilis s'amparu de su deretu de is picocus, siat a solus e siat cun is furmatzionis sotzialis diferentis, puru de manera interina, a sa partecipazioni autònoma a sa vida de sa sotziedadi e de is istituzionis democràticas.

2) Po sa cumpridura de is polìticas giovanilis funt apariciaus su Cunsillu de is picocus e sa Consulta de is picocus cun sa tarea de imbordigai sa fàscia de piciocheddus e picocus tzitadinus in sa apariciadura de propònnidas e in sa arricidura de iniziativas de interessu mannu po su mundu giovanili.

3) Sa cumposidura, is maneras de eligidura, is setoris de interbènnida e is relatas cun is òrganus istitutzionalis comunalis funt cuncordaus de unu regulamentu apòsitu.

4) A apoderamentu de su Cunsillu de is picocus benit arreconnota sa bisura de su "tutor" cun tareas de promovidura, insullu e coordinamentu chi ant a èssiri sprigaus mellus in su regulamentu.

5) Su "tutor" benit numenau de su Cunsillu Comunali cun votu cuau e a majoria de is

duus tèrtzius in sa prima votatzioni e in segunda istanza a majoria prena de is cumponentis de su Cunsillu Comunali.

6) Su regulamentu at a cuncordai sa apariciadura de unu albu comunali de su “tutor” aundi funt fichius, a pustis de dd’ài preguntau, is tzitadinus chi tenint totus is requisitus chi amostant una formatzioni profetosa in su campu educativu e amministrativu. Su regulamentu at a cuncordai puru su tempus de su Cunsillu e is maneras de eligidura de cussu e totu.

7) Su Cunsillu Comunali cun s’istitutzioni de su Cunsillu de is Piciocus, previdit s’arreconoscimentu a su “tutor” de una indennidadi scioberendi su tanti castiendi cussu chi arricit su Cunsilleri Comunali.

Artìculu 62   Sa carta de is Servìtzius a is tzitadinus

1) Su Comunu impreat sa carta de is servìtzius a is tzitadinus cun sa cali benint cunfirmausi s deretus, amparaus de custu Statutu, apitzus de is calis si fundant is relatas intre is tzitadinus e s’enti, cun unu càstiu particulari bia a is funtzionis de is servìtzius pùblicus comunali.

2) Sa carta de is servìtzius a is tzitadinus est traballada o aconciada puru apustis de sa pedidura de is tzitadinus de manera a sa sola o assotziada cumentis puru de is consultas e de is organismus de partecipazioni popolari, de sa cumissioni cunsillari permanenti “Afaris Istituzionalis”.

3) Sa carta de is servìtzius a is tzitadinus, cuncordada sighendi su regulamentu de sa partecipazioni, est apariciada sighendi is allegas de agualesa, e imparzialidadi; assecurat su deretu a una intrada simpri, a una informatzioni currìgia, a sa partecipazioni de is tzitadinus; persighit sa tarea de averiguadura de is allegas de atùliu, eficatzidadi e sighidura a is calis si ispirat su traballu de sa amministratzioni pùblica.

4) Sa carta de is servìtzius a is tzitadinus at a depi aturai a disposidura de dònna persona chi bivit, stùdiat, traballat, aturat o de dònna manera tenit relatas cun sa comunidadi sinniesa e su territòriu cosa sua.

5) Su regulamentu po sa partecipazioni popolari scioberat is maneras po sa cumpridura de cussu chi est cumandau in custu artìculu e is maneras de amparu de is deretus de is tzitadinus cunfirmas in custus àutus numenaus.

Artìculu 63   Sa consultatzioni de is tzitadinus

1) Su Cunsillu Comunali e sa Giunta, po parri insoru, castiendi a is inditaduras fatas de su Cunsillu Comunali, promovit consultatzionis de sa popolatzioni po cussu chi pertocat a propònnidas, strobis e iniziativas chi imbordigant a s’amparu de is deretus e de is

interessus deretus o spratzinaus de is tzitadinus.

2) Is consultatzionis funt, de arrègula, promòvias atruessu de sa tzerriada de acorradas pùblicas fatas cumentì “Cunsillu Comunali obertu” o de acorradas pùblicas tzerriadas “forum de is tzitadinus”, apariciadas po chistionai apitzu de allegas de importu mannu o cun sighidura periòdica, po cumpriri s’informatzioni a pari-pari intre popolatzioni e aministratzioni. Sa tzerriada de is “cunsillus” e de is “forum” acontessit cun maneras profetosas e spratzinadas de preavisu bonu, imperendi sa strutura informativa comunali, cun is maneras inditadas de su regulamentu.

3) Is “cunsillus” e is “forum” funt tzerriaus puru ascurtendi is pediduras de is tzitadinus, firmada de cussus e totu e chi amostat is allegas propònnias po su chistionu, sighendi is cunditzionis de amitibildadi e maneras amostadas in su Regulamentu.

4) Su regulamentu cuncordat is maneras de tzerriada e de funtzionamentu de is “cunsillus” e de is “forum” assegurendi a totus sa partecipatzioni de is tzitadinus imbordigaus e sa amosta libera e prena de is propònnidas e parris cosas insoru, e puru de is initziativas sighidoras chi s’aministratzioni podit pigai apustis de is scioberus de is acorradas fatas.

5) Sa consultatzioni de is tzitadinus, chi pertocant a categorias particularis o a is bividoris in s’itius illacanaus de su territòriu comunali, podit èssiri fata cun preguntàrius, apitzus de is allegas chi po cussus tenint unu interessamentu mannu o bia a is calis funt bonus a donai inditaduras e parris profetosus po ghiai is scioberus de s’aministratzioni.

Artìculu 64   Deretu de initziativa

1) S’iniziativa populari po sa apariciadura de is regulamentus comunalis e de is provedimentus aministrativus de interessu generali si fait atruessu de sa presentada a su Cunsillu Comunali de propònnidas apariciadas, rispetivamente, in artìculus e schemas de deliberatzioni.

2) Sa propònnida depit èssiri firmada de a su mancu su 3 po centu de is tzitadinus eligidoris carculus su 31 de mes’e idas de s’annu ainnantis e entregada cun firma averiguada de su presentadori, chi cunfirmat sa beridadi de is firmas arregollias.

3) Su deretu de initziativa po parti de is comunidadi de Solanas, San Gregòriu e Tasonis, po is provedimentus aministrativus de interessu generali chi pertocant a dònna nùcleu de domus, benit cumpriri atruessu de sa consulta cun una propònnida firmada de unu tèrtziu de is tzitadinus eligidoris de is comunidadi carculadas su 31 de mes’e idas de s’annu a innantis.

4) Funt bogadas de sa cumpridura de su deretu de initziativa custas allegas:
a) regulamentus internus de organizatzioni,

- b) tributus e balantzu,
- c) spoderamentu po utilesa pùblica,
- d) desinnatzionis e nòminas.

5) Su Comunu, in is maneras cumandadas de su regulamentu po sa partecipazioni popolari, agiudat a fai is stremus e frunit is trastus po s'impreu de su deretu de iniziativa previdendi, intre is atras cosas, chi is insulladoris de is propònnidas potzant èssiri agiudaus, in sa scridura de su progetu de regulamentu o in su schema de deliberatzioni, po parti de sa segreteria comunali.

6) Sa cumissioni cunsillari, chi arricit su progetu de iniziativa popolari, apustis de su scrucullu prebennidori de amitibildadi de sa propònnida, amostat sa relata cosa sua a su Presidenti de su Cunsillu Comunali aintru de 30 diis chi po si dda fai connosci dda imbiat a su Sìndigu puru.

7) Su Presidenti de su Cunsillu Comunali depit scrucullai sa propònnida de iniziativa aintru de 30 diis de sa presentazioni de sa relata de sa cumissioni e aintru de cussu tempus depit puru tzerriai s'acorrada de su Cunsillu Comunali.

Artìculu 65   Partecipazioni a su procedimentu aministrativu

1) Is sogetus bia a is calis su provedimentu aministrativu estdistinau a apariciai efetus deretus e cussus chi po lei nci depint pigai parti tenint deretu de èssiri informaus apitzu de su cumintzu de su procedimentu aministrativus, sighendi is maneras previdias de sa lei.

2) A sa pròpiu manera benit donada comunicatzioni a is sugetus agataus, o chi si podint arreconnòsciri a lestru, diferentis de is arricidoris deretus, bia a is calis potzat ocasionai su pregiudìtziu de su provedimentu.

3) Calisiat sugetu chi at ocasionau interessus pùblicos o privaus, cumentu puru is portadoris de interessus mannus apariciaus in assòtzius o comitaus o organismus, a is calis potzat ocasionai unu pregiudìtziu de su provedimentu, tenint su scioberu de pigai parti a su procedimentu. S'interbènnida acontessit atruessu de comunicatzioni scrita a su responsàbili de su procedimentu, chi narat ita est su tìtulu de sa legitimatzioni.

4) Is sugetus chi pertocant a su primu e a su segundu comma e cussus lòmpius a norma de su de tres comma tenint deretu:

- a) de castiai is àutus in is trèminis cumandaus de sa lei,
- b) de presentai, aintru de su trèmini de trinta diis de sa noa de su cumintzu de su procedimentu, memòrias scritas e documentus chi, candu pertocant a s'ogetu, s'aministratzioni tenit su cumandu de valutai,
- c) de èssiri ascurtaus, puru in una cuntierra pùblica, de su responsàbili de su procedimentu, sighendi is maneras scioberadas de su regulamentu de

partecipazioni popolari,

- d) de ascurtau sa numenada, in is arresonis de su provedimentu, de sa consultazioni acontèssia e de is arresonis de s'arrefudu eventuali de is arresonis entregadas.

5) Sa Lei detèrminat trèminis, maneras e profetu de s'acòrdiu intre s'aministratzioni e is sugetus de su de cuàturu comma apariciau po ocasionai su cuntènniu discretzionali de su provedimentu finali o puru, aundi est permittiu, po ddu arremprasai.

6) Sa bisura de su responsàbili de su procedimentu est ocasionada de sa lei e de su regulamentu.

Artìculu 66   Atividadeis de is ufizius e de is servìtzius - Simprificadura

1) Su Comunu impreat totus is provedimentus apariciaus de sa lei 7 de austu 1990, n. 241, a pitzu de su procedimentu amministrativu fendi de manera regulari su scrucullu de is regulamentus comunalis siat po s'adelantamentu de is procedimentus prevìdius in cussu e totu, siat po sa strintura sighia de is tempus scioberaus po sa cumpridura insoru, scioberendi totus is medidas allebiadoras chi si podint ponni in s'interessu de is tzitadinus, permetendi chi is pediduras siant presentadas puru de manera telemàtica e informàtica; chi custas proceduras bèngiant impreadas, candu est possìbili, po is integratzionis de is àutus e de is noas e po sa comunicatzioni a cussu interessau de s'arresultau de su procedimentu.

2) Su Comunu impreat is disposiduras po sa simprificadura amministrativa, is declaratzionis arremprasadoras, sa arricidura dereta de certificaus e de dònna atra medida chi apat cumentu trarea cussa de fai prus simpri, lestru, baratu su tratu intre is tzitadinus e s'aministratzioni comunali, castiendi cussu chi ddoi est in is leis 15 de maju 1997, n. 127, 16 de làmpadas 1998, n. 191, su D. Lgs. 445/2000 e de is leis annualis de simprificadura. Cuncordat s'affilladura de medidas apariciadoras chi permitant sa simprificadura de is traballus istrutòrius in dònna sítu de atividadi. Impiticat e arrègulat is tempus de abetada e is maneras de intrada a is portalitus. Cumprit su recursu a sa cunferèntzia de is servìtzius po impitica is tempus de is procedimentus amministrativus e promovit acòrdius de programa po assegurai sa cumpridura de obras de interessu pùblicu generali.

3) Aintru de doxi mesis de s'intrada in vigori de su Statutu, is dirigentis sighint ainnantis a sa revisioni de is regulaentus chi po s'ogetu prevalenti pertochint a is cumpetèntzias insoru, mancarì cun sa partecipazioni de is dirigentis e is responsàbilis de atrus setoris imbordigaus, straviendi proceduras, ligòngius, strinturas, proibimentus chi bengiant prus profetosus e giustificaus e traballendi po impitica is tareas de is tzitadinus a cussus indispensàbilis po cussus e totu e po s'organizazioni de sa comunidadi. Aintru de su trèmini numenau su testu currìgiu de is regulamentus, cun una documentatzioni de càstiu cun cussu vigenti finsas a imoi, depit lompi a a su Sìndigu chi aintru de 30 diis ddu

imbiat a su presidenti de su Cunsillu Comunali po is cumpriduras de cumpetèntzia.

4) Dònna atra atividadi, servìtziu, ufìtziu de su Comunu funt tentus persighendi is tareas numenadas in is commas de innantis, traballendi cun sa tarea de simplificai a su tzitadinu me is relatas cun s'enti, imperendi dònna medida po fai prus segura, libera, amparada sotzialmenti sa vida de comunidadi. Sa cumpridura de custa tarea tenit genia prioritària in dònna stemu, atividadi, iniziativa de su Comunu e is arresultaus lòmpius de dònna setori ant a èssiri sa arresoni de valutatzioni de su traballu de su dirigenti o de su responsàbili de su servìtziu.

CÀBUDU II - Referendum

Artìculu 67 Referendum consultivu

1) Est permissu su referendum consultivu apitzus de chistionis de importu generali a pitzus de allegas de cumpetèntzia locali e bia, chi pertocant a sa comunidadi intrea.

2) In prus chi po deliberatzioni cunsillari crara, pigada a majoria prena de is cunsilleris entregaus a su Comunu, su referendum podit èssiri pediu de su otu po centu de is tzitadinus eligidoris bividoris in cuddu logu su 31 de mes'e idas de s'annu ainnantis.

3) No podint èssiri ogetu de consultatzioni referendària:

- a) is normas statutàrias,
- b) is tributus comunalis,
- c) is tarifas de is servìtzios pùblicos,
- d) s'ordinamentu, sa pianta orgànica e su tratamentu econòmicu de su personali,
- e) su pianu arreguladori generali e is mudàntzias generalis imbordigadas,
- f) is arrègulas e is nòminas de rapresentantis,
- g) totus is chistionis chi pertocant a is deretus de tzitadinàntzia e a s'amparu de is allegas de fundòriu de arrespetu de sa persona umana,
- h) propònnidas giai postas asuta de sa consultatzioni referendària candu no siant passaus cincu annus de sa votatzioni ainnantis,
- i) cosas apitzu de is calis su Cunsillu depit torrai sceda aintru de is trèminus cumandaus de sa lei.

4) Funt amittus a su referendum apitzus de indiritzus urbanìsticus e allegas urbanìsticas chi no pertocant a mudàntzias de a su Pianu arreguladori generali.

5) Sa deliberatzioni impreada de iniziativa de su Cunsillu Comunali cumandat su testu de sa pregunta de ponni a suta de sa consultatzioni, chi depit èssiri craru e unìvocu, e impreat is fundus arrechèdius po s'apariciadura de su referendum. Sa deliberatzioni est impreada cun su votu favoràbili de sa majoria prena de is cunsilleris imbordigaus.

6) Is tzitadinus chi bolint impelli unu referendum consultivu s'ghint ainnantis, cun sa firma de a su mancu centu cinquanta eligidoris de su Comunu, a sa cumpridura de unu cumitau promovidori, furmau de cinqu de cussus, entregendi a cussu e totu s'incàrrigu de adelantai a su Sìndigu s'allega de su referendum. Su cumitau amostat a su Sìndigu sa propònnida, cun s'inditadura de s'allega e sa amosta de is tareas.

7) Su Sìndigu tzèrriat aintru de is cuìndixi diis a pustis de sa presentada de sa propònnida numenada in su comma innoi apitzus, sa cumissioni cunsillari cumpetenti chi po s'ocasioni benit amanniada a su segretàriu generali e a s'amparadori tzìvicu. Sa cumissioni torrat sceda, aintru de trinta diis, apitzu de sa amitibìlidadì de su referendum, ascurtau su cumitau promovidori, chi fait a cuss'allega mudàntzias e aconciaduras cunsideradas arrechèdias de sa cumissioni. Sa sceda benit spratzinada de su Sìndigu a su rapresentanti de su cumitau promovidori, cun àutu arrexonau, aintru de cinqu diis de cussu de arricidura de su scioberu. Si sa pedidura benit decrarada de sa cumissioni no amitìbili, su cumitau de is tzitadinus podit, aintru de trinta diis, pediri sa sceda de su Cunsillu Comunali, chi scioberat de manera definitiva.

8) Si su referendum benit cunsiderau amitìbili su cumitau promovidori s'ghint ainnantis a sa arregòllida de is firmas de is presentadoris, in nùmeru no prus piticu de su otu po centu de is tzitadinus eligidoris residentis su 31 de mes'e idas de s'annu ainnantis, postas me is mòllius cuncordaus de su regulamentu, cun su càstiu de is maneras prevìdias de cussus e totu. Sa arregòllida de is firmas e su imagasinamentu de is àutus imbordigaus anca est su segretàriu de su Comunu depit acontèssiri aintru de noranta diis de cussu de notìficad de su scioberu de amitidura de sa cumissioni o de su Cunsillu Comunali. Su regulamentu cucordat puru is maneras po sa cumpridura de is stremus de votu.

9) Is ufìtzius comunalis averiguant su nùmeru e su balori de is firmas postas a suta de sa pedidura de su referendum. Casumai su segretàriu comunali acrarat chi su nùmeru de is firmas bàlidas est aguali o prus mannu de cussu pediu, ddu narat a su Sìndigu, a su Cumitau promovidori e a su Presidenti de su Cunsillu Comunali chi tzèrriat su Cunsillu po sa arricidura de sa deliberatzioni s'ghidora.

10) A pustis de su scioberu de su Cunsillu Comunali su Sìndigu apariciat su referendum ponendi sa dii scioberada de cussu s'ghendi cussu chi est cumandau de su regulamentu.

11) Su referendum locali no si podit fai in su matessi tempus cun traballus de votu comunali o provintzialis, cumentì puru in paris cun atras consultatzionis eletoralis.

12) Tenint su deretu de pigai parti a su referendum totus is tzitadinus iscritus me is listas eletoralis de su Comunu.

Artìculu 68   Suspendidura e rèvoca de su referendum

1) Su Sìndigu, ascurtada sa cumissioni numenada in su comma 7 de s'artìculu innoi

apitzu, e a su cumitau impellidori, suspendit o arrèvoat su referendum candu:

- a) siat stètia spratzinada una lei chi aparicit sa propònnida posta asuta de consultazioni referendària,
- b) siat lòm pia sa sciusedura de su Cunsillu Comunali o fartint ses mesis a s'acabu suu,
- c) siat stètia arricia po parti de s'aministratzioni comunali sa propònnida referendària.

Artìculu 69 Cumprimentu de su referendum: efetus

1) Po sa balidesa de is arresultaus de su referendum est arrechèdia sa partecipazioni de su 50 po centu de is tzitadinus eligidoris.

2) Sa dimanda posta asuta de su referendum est decraur arriciu in s'acontèssiu chi is votus entregaus a sa sceda positiva no siant prus pagus de sa majoria prena de is votantis, de atra manera benit decraur arrefudau.

3) S'arresultau de su referendu, est proclamau e fatu sciri de su Sìndigu cun is mesus de comunicazioni prus profetosus poita totu sa tzitadinàntzia ndi bèngiat a connoscèntzia.

4) Aintru de 60 diis de sa proclamazioni de s'arresultau favoràbili de su referendum, sa Giunta Comunali depit pediri a su Cunsillu Comunali unu provedimentu chi tenit cumenti ogetu sa pregunta posta a suta de referendum.

5) Su referendum no podit èssiri apariciu in su tempus de su 15 de mes'e argiolas finsas a su 15 de Cabudanni.

Artìculu 71 Sìtius de interbènnidas

1) S'amparadori tzìvicu interbennit:

- a) de ufitziu o apustis de pedidura de su deretu interessau alliongiu a calisiat àutu o procedimentu amministrativu,
- b) apustis de sa iniziativa de assòtzius o formatziosis sotzialis po cussu chi pertocat deretus e interessus culletivus, spratzinaus o generalis imbordigaus in su stremu amministrativu.

2) S'amparadori tzìvicu traballat po interbenni in is acontèssius chi, candu ddu benit a sciri in calisiat manera, tèngiant unu interessu mannu o unu pensamentu in sa genti.

3) S'amparadori tzìvicu cumprit is poderius cosa sua de iniziativa de ufitziu, puru cun sa tarea de averiguar chi sa amministratzioni pùblica cumprat is tareas cosa sua cun umanidadi, lestresa e ecuidadi.

4) Cun sa tarea de arriciri una connoscèntzia prus funduda de strobis o ineficèntzia eventuali in s'atividadi de is aministratzionis pùblicas, s'amparadori tzìvicu impellit acorradas periòdicas cun is rapresentantis de is assòtzius de categoria, de is òrdinis professionalis, de is entis moralis e de dònna atru sugetu chi pensat siat profetosu ascurtai, cumprèndias puru, casumai ddu pensat profetosu, is cumissionis cunsillaris permanentis.

5) No podint impreai su amparadori tzìvicu is dependentis comunalis po adelantai pretesas chi benint de sa relata de impreu.

6) Su recursu a s'amparadori tzìvicu est indipendenti de sa amostadura de recursus aministrativus o giurisditzionalis.

7) S'amparadori tzìvicu, candu ddu pensat profetosu, podit frimai s'interbènnida cosa sua, abetendi sa sceda apitzu de is recursus numenaus.

Artìculu 72   Ufitzius e mesus de s'amparadori tzìvicu

1) S'amparadori tzìvicu impreat, po sa cumpridura de is funtzionis cosa sua, ufitzius, personali e mesus de s'aministratzioni, sighendi is maneras prevìdias de su regulamentu po su funtzionamentu de s'ufitziu de s'amparadori tzìvicu.

2) A s'amparadori tzìvicu tocat sa indennidadi de càrriga prevìdia po su presidenti de su Cunsillu Comunali.

TÌTULU VI - FINÀNTZIA E CONTABILIDADI

CÀBUDU I - Sa programatzioni finantziària

Artìculu 73 Sa programatzioni de balanzu

1) Sa programatzioni de sa atividadi de su Comunu est allongiada a is risorsas finantziàrias chi bessint comentis arricidoras po dda cumpriri. Is àutus chi dda definint e dda rapresentant funt: su balanzu de prevididura annuali, sa relata previsionali e programàtica e su balanzu pluriennali. Sa apariciadura de is àutus numenaus est fata de manera de permiti sa ligidura e sa cumpridura de is prevididuras po programas, servìtzios e interbènnidas.

2) Su schema de balanzu de prevididura e is atrus documentus contàbilis numenaus in su comma de innantis funt aparicius e aprovas de sa Giunta comunali, chi scrucullat e càstiat a su cumintzu, ascurtada sa cumissioni cunsillari cumpetenti, is arrègulas po sa cuncordadura insoru. Ainnantis de sa serrada sua sa Giunta ponit a suta de su càstiu de sa Cumissioni cunsillari imbordigada su balanzu e is atrus documentus contàbilis. Sa Giunta podit arriciri integratzionis e/o mudàntzias eventualis lòmpius in su petantis de sa acorrada.

3) Su balanzu annuali e is atrus àutus de programatzioni finantziària funt postus asuta de càstiu de is consultas e de is atrus òrganus de partecipazioni popolari, chi amostant apitzu de cussus propònnidas e parris cun is maneras e in is tempus scioberaus de su regulamentu.

4) Su balanzu annuali de prevididura, allongiàu cun is àutus prescritus de sa lei, est deliberau de su Cunsillu Comunali, aintru de su trèmini e sighendi is allegas scioberaus de sa lei, castiendi is allegas de sa universalidadi, de sa interessa e de s'agualadura econòmica e finantziària.

5) Su Cunsillu aprovat su balanzu in setziada pùblica, cun su votu favoràbili de sa majoria de is cunsilleris presentis. In is acorradas de segunda tzerriada su balanzu de prevididura, cun is àutus chi ddu allongiànt, podit èssiri postu in votatzioni sceti si nci siat, a su tempus de cussa, a su mancu sa mitadi de is cunsilleris in càrriga.

Artìculu 74 Su programa de is obras pùbricas e de is imbistimentus

1) Cunforma a su progetu de balanzu annuali sa Giunta preguntat a su Cunsillu su programa de is obras pùbricas e de is imbistimentus chi pertocat a su tempus de vigèntzia de su balanzu pluriennali e est spratziu po annus, cun su cumintzu de cussu

sighidori a sa aprovatzioni cosa sua.

2) Su programa de is obras pùblicas e de is imbistimentus imbòrdigat a s'elencadura specifìca de dònna obra o imbistimentu imbordigau in su pianu, cun totus is elementus contadoris bonus po ndi incarrerai sa cumpridura.

3) Su programa imbòrdigat, po cussu chi pertocat a is gastus de apoderai po is obras e is imbistimentus prevèdius po su primu annu, su pianu finantziàriu chi arreconoscit is risorsas chi ant a cumpriri a cussu e totu.

4) Is prevididuras chi funt in su programa corrispondit a cussas, amostadas de manera curtza me is balanzus annuali e pluriennali. Is mudàntzias entregadas in su petantis de su traballu po is balanzus funt fatas puru a su programa e a sa trevessa.

5) Su programa benit adelantau dònna annu cunforma a is balanzus annuali e pluriennali aprovau.

6) Su programa est imbordigau cun is stremus de consultazioni e aprovatzioni me is trèminis e cun is maneras chisitonadas in is commas tres e cuàturu de s'artìculu de innantis, a su matessi tempus de su balanzu annuali.

CÀBUDU II - Sa autonomia finantziària

Artìculu 75 Is risorsas po sa gestioni currenti

1) Su Comune persighit, atruessu de sa cumpridura de sa podestadi cosa sua imposidora e cun s'aggiudu de is risorsas trasladadas de su Stadu e entregadas de sa Regioni, sa cumpridura de cunditionis de autonomia finantziària efetiva, aconcendi is programas e is atividadis fatas cun is mesus a disposidura e circhendi s'impreu de sa razionalità de is scioberus e de is procedimentus, s'impreu profetosu e bonu de custus mesus.

2) Su Comune, ativendi su cuncursu de is tzitadinus a is gastus pùblicos localis impellit a critèrius de agualesa e giustìtzia is determinatzionis de competèntzia cosa sua chi pertocant a is ordinamentus e a is tarifas de is impostas, tassas, deretus e currispetivus de is servìtzius, spratzinendi su càrrigu tributàriu de manera de assegurai sa partecipazioni de dònna tzitadinu castiendi a is possibilidadis contribuidoras cosa sua. Is currispetivus de is servìtzius a dimanda individuali funt scioberaus castiendi sempri puru sa frunidura bera de cussus servìtzius e totu.

3) Sa Giunta Comunali assegurat a is ufìtzius tributàrius de su Comune is dotatzionis de personali spetzializau e totus is trastus arrechèdius po spratzinai totus is elementus de valutazioni netzessàrius po cumpriri is arresonis de su comma de innantis.

Artìculu 76   Is risorsas po is imbistimentus

1) Sa Giunta Comunali, cun s'agiudu de is uffizius comunalis, apariciat is àutus e ativat totus is stremus previdius de is leis costumadas e spetzialis, statalis, regionalis e comunitàrias, cun sa tarea de arregolli is risorsas arrechèdias po su finantziamentu de is programas de imbistimentu de su Comunu chi tenint su nòmini po pigai parti a is benefizius chi custas leis cumandant.

2) Is risorsas arricias cun sa pigadura de is benis de s'asienda a disposidura, chi no funt destinadas po lei a atras tareas, funt imbordigadas po su finantziamentu de su programa de imbistimentus de su Comunu, sighendi is prioridades cumandadas in cussu e totu.

3) Su recursu a su crèditu benit fatu, a foras de tareas diferentis previdias de sa lei, po su finantziamentu de su tanti de is programas de imbistimentu chi no agatit coberridura cun is risorsas numenadas in is commas de innantis.

CÀBUDU III - S'amparu e sa gestioni de s'asienda

Artìculu 77   Sa gestioni de s'asienda

1) Sa Giunta Comunali subrintendit a sa atividadi de amparu e gestioni de s'asienda comunali asseguendi, atruessu de s'uffiziu, sa chistidura de is imbentàrius de is cosas imòbilis e mòbilis e s'adelantamentu sighiu, cun totus is mudàntzias chi po efetu de is àutus de gestioni, fraigaduras e arriciduras noas, si averiguan in su petantis de dònna esercìtiu. Su regulamentu cumandat is maneras po sa tentura e is imbentàrius e ocasionat is tempus aintru de is calis funt postus asuta de averiguadura generali.

2) Sa Giunta comunali impreat is àutus previdius de su regulamentu po asseguirai, po parti de totus is responsàbilis de uffizius e servìtzius, su càstiu de su cumandu generali de diligentza in s'impreu e sa chistidura de is benis de s'enti. Po is benis mòbilis custa responsabilidadi pertocat a is arricidoris, scioberaus de su regulamentu.

3) Sa Giunta comunali scioberat a su responsàbili de sa gestioni de is benis imòbilis de s'asienda a disposidura e pigat, po inìtziativa cosa sua, o apustis de sa propònnida de su responsàbili, is provedimentus bonus po asseguirai sa arricadura prus manna de is benis numenaus e s'affilladura de cussus e totu in allogu po sugetus chi donant is garantzias de seguranzas bonas. A su responsàbili de sa gestioni de is benis pertocat sa cumpridura de is stremus po sa arricidura, puru furtzada, de is intradas chi pertocant a cussus e totu.

4) Is benis de asienda de su Comunu no podint, de costumàntzia, èssiri entregaus in comodau de impreu a indonu. Dèrogas eventualis, giustificadas de arresonis de interessamentu pùblicum depint èssiri aprovas de sa Giunta castiendi is arrègulas scioberadas a innantis.

5) Is benis de asienda a disposidura podint èssiri pinnigaus, apustis de deliberatzioni fata de su Cunsillu Comunali po is imòbilis e de sa Giunta po cussusu mòbilis, in prus chi in sa ipòtesi de s'art. 72 comma 2, candu sa asiendadura bessat prus bàscia de su balori insoru o lompat sa possibilidadi de stramudiaduras de asienda prus profetosas o bonas a is tareas de su Comune, o po acabai siat arrechèdiu de dònna manera traballai po cussu caminu po infrentai, cun su godàngiu, a apretus finantziàrius straordinàrius de s'enti.

6) Sa pinnigadura de is benis imòbilis acontèssit de costumàntzia, atruessu de asta pùblica. Cussa chi pertocat a is benis mòbilis cun is maneras cumandadas de su regulamentu.

CÀBUDU IV - Sa revisioni econòmicu-finantziària e su rendicontu de sa gestioni

Artìculu 78 Su cullègiu de is revisoris de is contus

1) Su Cunsillu Comunali eligit, cun votu impitica a duus componentis, su cullègiu de is revisoris de is contus, furmau de tres membrus, de is calis unu amostadura de sa minoria.

2) Su scioberu de is candidaus est fatu intre is iscritus in s'arrolu e in is albus, previdius de sa lei, chi bessint cumentis bividoris o cumentis traballadoris in sa Provìntzia de Casteddu.

3) Is revisoris aturant in càrriga tres annus e podint èssiri elìgius torra po una borta sceti. No si podint bogai, aforas chi no cumprant, sighendi is normas de lei, e de Statutu, a s'incàrrigu cosa insoru.

4) Su cullègiu de revisoris traballat impari cun su Cunsillu Comunali cunforma a cussu previdiu de s'art. 19 de custu Statutu. Fait su càstiu apitzu de sa regularidadi contàbili e finantziària de sa gestioni.

5) Po sa cumpridura de is funtzionis cosa insoru is revisoris tenint su deretu de ligi is àutus e is documentus de s'enti.

6) Is revisoris de is contus cumprint a is dèpiris insoru cun su coidu de su mandadori e torrante sceda de sa beridadi de is atestatzionis insoru. Candu agatant irregularidadis mannas in sa gestioni de s'enti, ddu scòviant deretu a su Cunsillu Comunali.

7) Su cullègiu de is revisoris de is contus cunfrimat sa currispundèntzia de su rendicontu a is arresultaus de sa gestioni e apariciat sa relata chi ddi pertocat, sighendi cussu chi est cumandau in su de tres comma de s'artìculu chi s'ghit, chi acumpàngiat sa propònnida de deliberatzioni cunsillari in su contu consuntivu.

Artìculu 79   Su rendicontu de sa gestioni

1) Is arresultaus de sa gestioni funt scrucullaus atruessu de sa contabilidadi econòmica e amostaus in su rendicontu, chi imbòrdigat a su contu de su balanzu e a su contu de s'azienda.

2) Sa Giunta, cun una relata amostadora alliongiada a su contu constuntivu, amostat is pensamentus cosa sua apitzus de s'eficatzidadi de su traballu fatu, castiendi a is arresultaus lòmpius, alliongiaus cun is programmas e is gastus tentus.

3) Su cullègiu de is revisoris de is contus cunfrimat sa currispondèntzia de su rendicontu a is arresultaus de sa gestioni, aparicendi sa relata apòsita chi acumpàngiat a sa propònnida de deliberatzioni cunsillari de su contu consuntivu e aundi su cullègiu amostat rilevamentus e propònnidas chi bandant a cumpriri unu atùliu mellus, produtividadi e economicidadi de sa gestioni.

4) Su contu consuntivu est deliberau de su Cunsillu Comunali aintru de su 30 de làmpadas de s'annu chi benit, in setziada pùblica, cun su votu de sa majoria de is cunsilleris chi ddoi funt. Me is acorradas de segunda tzerriada su contu constuntivu podit èssiri postu a votai sceti si siat presenti, in su tempus de cussa e totu, a su mancu sa mitadi de is cunsilleris in càrriga.

CÀBUDU V - Arrendus e cuntratus

Artìculu 80   Proceduras negotzialis

1) Su Comune providit a is arrendus de is traballus, a is fruniduras de benis e servìtzius, a is còmporas e a is bèndidas, a is cuncàmbius, e a is allogus, chi pertocant a is atividadis istituzionalis cosa sua, cun su càstiu de is proceduras scioberadas de sa lei, de su Statutu e de su regulamentu po sa disciplina de is cuntratus.

2) Sa apariciadura de is cuntratus depit èssiri antetzipada de una determinatzioni apòsita de su responsàbili de su procedimentu de gastu.

3) Su Comune fait sceti is stremus prevìdius de sa normativa de sa Comunità econòmica europea arricia e de dònna manera vigenti in su ordinamentu giurìdicu.

4) Po sa apariciadura de is cuntratus interbenit, in rapresentàntzia de su Comune, su dirigenti agatau cun is maneras cuncordadas de su regulamentu.

CÀBUDU VI - Su scrucullu de sa gestioni

Artìculu 81   Tareas

1) Cun normas apòsitas de fichiri in su regulamentu de cuntabilidadi su Cunsillu

Comunali, ascurtau su cullègiu de is revisoris de is contus, cuncordat is lìnias ghia de sa atividadi de scrucullu de sa gestioni e apariciat is indiritzus sighendi is calis sa Giunta ddus at a cumpriri.

2) Su scrucullu de gestioni at a depi permiti sa averiguadura de is arresultaus respetu a is tareas previdias de is programas e, atruessu de medidas sistemàticass in su petantis de sa cumpridura, sa valutazioni de su caminu de sa gestioni e is interbennidas apariciadoras eventualis chi serbint po cumpriri a is arresultaus apariciaus.

3) Su scrucullu de gestioni, atruessu de is scrucullus fatus apitzu de s'impreu de is risorsas finantiàrias e apariciadoras, apitzu de is cumponentis de is gastus de funtzionis e servìtzius, apitzu de sa produtivadi de benefìtzius de manera de cantidadi e de calidadi, depit assegurai a is òrganus de governu de s'enti totus is elementus arrechèdius po is scioberus programàticus insoru e po ghiai su caminu de adelantamentu de s'apariciadura.

4) In s'acontèssiu chi atruessu de sa atividadi de scrucullu si agatint strobis in sa gestioni de su balanzu de s'esercìtzio de cussu tempus chi podint ocasionai acontèssius de sperdìtzio de dinai, sa Giunta amostat deretu a su Cunsillu Comunali is providimentus netzessàrius.

5) Ufìtzio apòsitu est apariciu po sa cumpridura de is funtzionis chi pertocant a su scrucullu de gestioni atruessu de su cali su Comunu s'ghit a inantis a averiguai s'eficatzidadi, s'atùliu e sa economicidadi de su traballu amministrativu cun sa tarea de otimizai, puru atrussu de interbennidas lestras de currigidura, sa relata intre gastus e arresultaus.

6) Cun su scrucullu de gestioni est fata s'averiguadura de su stadiu de cumpridura de is tareas programadas. Atruessu de su scrucullu de is risorsas arricias e de sa cumparadura intre is gastus e sa cantidadi e sa calidadi de is servìtzius donaus, est calculada sa funtzionalidadi de s'organizazioni de s'enti, s'eficatzidadi, s'atùliu e sa economicidadi de su traballu fatu po sa cumpridura de is tareas.

7) Su scrucullu de sa gestioni est fatu po totu sa atividadi amministrativa e sa gestioni de su Comunu e benit fatu dònna unu tanti de tempus chi no siat de prus de unu trimestri. Si fait sighendi custas fàcias:

- a) apariciai su pianu ditallau de is tareas,
- b) arregòllida de is datus chi pertocant a is gastus e a is godàngius,
- c) arregòllida de is arresultaus lòmpius,
- d) averiguada de is datus e is arresultaus de is lìteras de innantis castiendi a su pianu de is tareas e sa valutazioni de su stadiu de cumpridura midendi a s'eficatzidadi, s'atùliu e sa economicidadi de su stremu apariciu.

8) S'ufìtzio apariciat dònna tres mesis relatas diferentis bia a is arresultaus de is

scrucullus fatus chi pertocant siat a su scrucullu stràtègicu de cumpridura de su programa, siat a su scrucullu de gestioni entregghendi una còpia, aintru de is primus dèxi diis apustis de su trimestri, a su Sìndigu, a su Presidenti de su Cunsillu Comunali e a su Presidenti de sa Cumissioni Cunsillari de scrucullu e garantzia, aundi est apariciada. Su Sìndigu e sa Giunta, impari, e sa Cumissioni Cunsillari, impari cussa puru, podint fai in custu ufìtziu dònna aprofundimentu profetosu po amellorai sa funtzionalidadi de s'organizazioni comunali. Sa Cumissioni contat a su Cunsillu is arresultaus de is àutus imbiaus de s'ufìtziu, impari cun is propònnidas e su Sìndigu e sa Giunta torrante sceda de is valutazioni e inditaduras cosa insoru.

CÀBUDU VII - Su servìtziu de tesoreria

Artìculu 82 Tesoreria e coberantza de is intradas

- 1) Su servìtziu de tesoreria est afillau de su Cunsillu Comunali a unu o prus istitutus de crèditu chi tènghiant una sedi operativa in su Comunu.
- 2) Sa cuncessioni est arregulada de una cunventzioni apòsita e tenit su tempus mìnimu triennali e màssima de cincu annus, rennoàbili, ma no a sa muda, sceti a pustis de una deliberatzioni noa de su Cunsillu Comunali.
- 3) Su tesoreri fait sa coberantza de is intradas de pertinenzia de su Comunu e cumprit su pagamentu de is gastus cumandaus imperendi is mandaus de pagamentu in is trèminis de is stantziamentus de balanzu e de is fundus de càscia a disposidura o chi si podint antetzipai de cussu e totu sighendi is disposiduras cumandadas de sa lei.
- 4) Su regulamentu de contabilidadi cumandat is maneras chi pertocant a su servìtziu de tesoreria e a is servìtzius de s'enti chi ocasionant manìgiu de dinai, ponendi arrègulas bonas po cuncordai custas gestions.

TÌTULU VII - ATIVIDADI NORMATIVA

Artìculu 83 Regulamentus

1) Su Comunu, arrespetendi is allegas cumandadas de sa lei, impreat regulamentus de organizatzioni, de cumpridura e indipendentis:

- a) apitzus de sa organizatzioni sua,
- b) me is allegas entragadas a issu de is leis e de su Statutu,
- c) me is allegas de cumpetèntzia aundi fartit sa disciplina de lei e de àtus chi tèngiant su balori de lei,
- d) me is allegas aundi cumprat funtzionis.

Artìculu 84 Sìtiu de cumpridura de is regulamentus

1) Sa disciplina regulamentari s'agatat custus trèminis:

- a) no podi tenni disposiduras cuntra de is arrègulas e is tareas costitutzionalis, cun is allegas cumandadas de sa lei, cun is regulamentus statalis e regionalis e cun custu Statutu,
- b) sa eficatzidadi pertocat sceti a su sìtiu comunali,
- c) no podit tenni arrègulas de genia particolari,
- d) no podit tenni eficatzidadi po su passau, a foras de is acotèssius de dèroga crara, sprigada cun apretus de interessu pùblicu,
- e) no podit èssiri bogada chi de regulamentus benidoris atruessu de decraratzioni spratzinada de su Cunsillu Comunali o po incumpatibilidadi intre is disposiduras noas e cussas bècias, o poita su regulamentu nou cuncordat totu s'allega intrea giai cuncordada de su regulamentu de innantis.

2) Tocat a is assessoris imbordigaus a solus po is setoris de s'aministratzioni comunali in prus chi a su Sìndigu arriciri is ordinàntzias po sa cumpridura de is regulamentus.

Artìculu 85 Stremus po sa apariciadura de is regulamentus

1) S'initziativa po s'impreu de is regulamentus tocat a dònna cunsilleri comunali, a sa Giunta Comunali e a s'initziativa popolari.

2) Is regulamentus funt impreaus de su Cunsillu Comunali e intrant in vigori passadas cuìndixi diis de sa dii de publicatzioni in s'albu pretòriu de fai apustis chi sa deliberatzioni de aprovatzioni siat bènnia esecutiva.

3) Tocat a su Cunsillu deliberai is disposiduras de cumpridura, cunforma a s'intrada in vigori de arrègulas spratzinadas de su Stadu e de sa Regioni arricendi, cumprendi e acocendi a su cumprimentu normativu de su Comunu is disposiduras noas, in manera particolari me is allegas de cumpetèntzia sceti de su Comunu e totu.

4) Is regulamentus e is disposiduras de cumpridura, in prus chi me is maneras prevìdias, bandant publicizadas de manera de favoressi sa connoscèntzia prus manna e simpri po is tzitadinus e po chinisiat chi ndi tèngiat interessu sighendi is maneras de su regulamentu prevìdias de s'art. 70 de custu Statutu.

TÌTULU VIII - REVISIONI DE SU STATUTU

Artìculu 86   Maneras

- 1) Is deliberatzioni de revisioni statutària funt aprovadas de su Cunsillu Comunali, cun is maneras cunformas a s'art. 6, comma 4 de su D. Lgs. 267/2000.
- 2) Nisciuna revisioni de custu Statutu podit èssiri deliberada si no siat passau a su mancu unu annu de s'intrada in vigori o de s'ùrtima mudàntzia. Is iniziativa arrefudadas de su Cunsillu Comunali no podint èssiri torradas a ponni si no siat passau a su mancu unu annu de sa deliberatzioni de dennegu.
- 3) Sa deliberatzioni de abrogatzioni totali de su statudu no est bàlida si no est acumpangiada de sa deliberatzioni de unu Statutu nou, chi arremprasit cussu de innantis. Su Statutu nou benit bàlidu de sa dìi de sa intrada in vigori cosa sua.
- 4) S'intrada in vigori de leis noas apitzu de s'ordinamentu de is Comunas bogat is normas stautàrias chi no funt cumpatìbilis cun is allegas cumandadas de cussas e totu.
- 5) Su Cunsillu Comunali acònciat su Statutu aintru de 120 diis de sa dìi de intrada in vigori de is leis numenadas.

Artìculu 87   Disposiduras finalis e transitòrias

- 1) Su regulamentu de aintru de su Cunsillu Comunali e is regulamentus de cumpetèntzia funt deliberaus aintru de 180 diis de s'intrada in vigori de custa mudàntzia a su Statutu.
- 2) Is atrus regulamentus prevèdius de custu Statutu e no ancora impreaus depint èssiri deliberaus aintru de unu annu de s'intrada in vigori de custa mudàntzia a su Statutu.
- 3) Finsas a s'intrada in vigori de is regulamentus, sceti po is allegas e disciplinas entregadas a cussus de manera crara, si s'inghrint a impreai is normas vigentis in sa dìi de intrada in vigori de custu Statutu, candu funt cumpatìbilis cun cussu.
- 4) Aintru de ses mesis de sa dìi de intrada in vigori de custa mudàntzia a su Statutu su Cunsillu Comunali fait unu scrucullu de totus is normas regulamentaris aprovadas ainnantis de s'intrada in vigori de custa mudàntzia a su Statutu cun sa tarea de ddas bogai a craru, a ddas mudai, a ddas cuncordai o a ddas aconciai a s'ordinamentu comunali nou.